

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

VALKAI, András

Cronica avagy Szép Históriás Enec / Chronic or Beautiful Historical Song

Eredeti közlés /Original publication

1573, Kolozsvár, számozatlan.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR – 000.003.553

Dátum/Date: 2019. április / April

filename: VALKAIandras_1573_Cronica

Ezt az információt közlésre előkészítette

/This information prepared for publication by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document:

VALKAI, András: Cronica avagy Szép Históriás Enec / Chronic or Beautiful Historical Song, *AHU MATT*, 2019, **számozatlan**, No. 000.003.553,
<http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közkönyvtárakban / In public libraries

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, 16. századi magyar széphistória Tunetumnak (? Tunézia) az Oszman birodalom általi elfoglalásáról

African studies in Hungary, 16. century chronicle song (or narrative poem) on the capture of Tunetum (? Tunisia) by the Osman Empire

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK-
DOKUMENTUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE

ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS,
STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikaisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

866/III. 135

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

CRONICA,

AVAGY,

Szép historiás Enec,

Miképpen Hariadenus, Tengeri toluay, Barbarossa, és Bassaua lőt, Es, miképpen ez által Suliman Czászár a Tengert birta, és meghaborította a Tengert, sőt földeket, várakat, és városokat, Es megvőtte Tuncum Királyi birodalmat, Midőn az országbeliec egyenetlenségből vesédnének egymással.

Ország Széchenyi Könyvtár

VALKAI ANDRASTOL VER-
segebe képen forszetter.

COLOSVAROT

I. 5. 73 ESTENDÖBE.

CRONICA, auagy, SĚP HISTORIÁS

Enec, à Barbarofsárol, és Tunctum orfágnac

:✥: elucféféről. :✥:

I Amboroc kérlec most meg hallyatoc,
Minnyaian kie itten ielen vattoc:
Egyeb dolgokat hatra hadiatoc,
Isten nec dolgait ezodallyatoc.

Egy dologról most nektec emléközem, Kérlec
halgassatoc meg én befedem, Aphricai dolgo-
kat isengőtem, Orfágoknac változásit éneklé.

Vessem elömbbe serencze forgasat, Két tőrec
toluaynac nagy forgodasat, Horuknac és Barbarof
fanac dolgat, Mint vettec meg Algeriü orfágar.

Egy Göregből löt Töröc attyoc vala, Lesbus
figet neki hazáia vala, Igen segény parasit rend
ből ő vala, Segényfégec ő hazoknál nagy vala.

Rolla sokat iffiac gondolkodanac, Mint se-
gényfégekből szabadulnánac, Végre egy haiót őc
ketten orzánac, Tengerre tarsaickal indulanac,

Egy fő toluayt őc tengeren hallanac, Neue
Kamal, az mellé allánac, Végre mikor nagy so-
kat predallánac, Meg kazdaguluan, attol el va-
lánac.

Neueköduén haioioc, tarsalágoc, Öregbed-
uen nekic kazdaglágoc, Veréc tengerben min-
den bizodalnoc, Mauritaniara lön indulasoc.

A ij

De mi.

De mikor az országba bejutának, Minden fe-
lé nagy hire lőn hadaknac, Io alkolmatossága lőn
dolgoknac, Mert két wra lőn Algeriumnac.

Imè ők birodalmon nem alkhatnac, Kiraly-
sag ért haborodasban vadnac, Sömbe vini az
ország ért akarnac, Kiralysag társot nem fenued
maganac.

Segitsegül egyic az Numidakat, Soc pénz
ért meg fogada Arabokat, Haluan à másic, Török
toluaiokat, Nagy öremmel mellé hiva azzokat.

Sőt Horuc ott az Ariadenussal, Füzetés ért
forgódnac toluaiokkal, Kiraly fiát bízattyaé szép
bauokkal, Attyafiat meg veric puskás haddal.

Igen sokatilan puska Maurusoknal, Mind
Numidai Araboknal, Két fél viadalnac hogy ott
sömben ál, Török puskafoknac berencze solgal.

Meg vereténec Maurusoc, Araboc, Sokat ben-
nec le vagánac toluaioc, Soc nyereségeken lőn vi-
galagoc, Hogy berencze hamar lőn io solgaioc.

Olly igen hamar Horuc az öczéuel, Ó wrok
hoz lőnec gonoszméuel, Mert meg öléc afit ők
hertelenséggel, Nem gondolnac io füzetéseuel.

A fő nép nec soc atandékot ostenac, Kiker a-
domannyal hozzáioc haytnac, Minden engedet-
leneket le vágnac, Ország birodalmára ők így
jutnac.

Czoda ez vilagnac ő állapottya, Ó vdejét melly
hamar

3
hamar változtatta, Emberec szerenczeit mint
forgatta, Mint ez dolog történeti mutatja.

Melly hamar szegénységből kaszagságra,
Iutnac őc ország birodalmara, Algerum ország
Királyságra, Vgyeközetec esmet lön nagyobra.

Attyoc hazanal valo szegénseget, Igy tauost
tatác el őc az ehseget, Vőnec magoknac Feiede-
lmesget, Keresztényeknek hozánac gyötrelmet.

Gyorsan esmet az ő álnakságokkal, Circellu-
mot meg veuéc hamarlással, Feiedelmet meg ő-
léc czalardsággal, Birodalmokat öregbitéc aual.

Nem sokára erővel, czalardsággal, Földön,
tengeren iaranac rablással, Bugea ala menénec
hadokkal, Hogy azt magoknac vennéc hatal-
mockal.

Igen gyorsan ben valo Spanioloc, Isten be ve-
réc minden bizodalmod, Meg halléc mennyekbē
ő kiáltasoc, Vgyekben szegényülénec Poganoc.

Forgodásában lám ot az Horuknac, Sebesé-
ge az álgyu gilyobisnac, Szakadása lön az ő iob
kariánac, Melly mia békét hagyá Bugeanac.

Ilyen szerenczetlensége vián, Semmi hada né-
lör, hátra maraduán, Batorsága fűvében helyen
áluán, Noha ő iob karia volt el szakaduán.

Czac hammar Spaniol Didacus Vera, Ség
haddal mēne ra Algeriomra: Spaniol haddal az
Tőőc Horukra, Kiket poganoc hányánac sz-
blyára.

Olly ſép haddal eſmet Vgo Monkata, Pogá
nokra mène Algeriomba, Két fél köſt erős viadal
támadá, Szerencze ott is Pogánnac ſolgálla.

Diadalmot vőnec eſmet Poganoc, Kin igen
remélénec Spanioloc, Erőſſen vigadnac törőc tol-
uaioc, Hogy illy gyakran eſic kazdag predaioc.

Olly nagy hírec vala Kereſtyénſégben, Min-
den felé vadnac emléközében, Töllec ſoc helyec
vadnac rőttegésben, Mert vadnac mindenfelé
érközésben.

Magoknac nagy reménſéget fogánac, Mert
húuénec Szerencze iárafánac, Vizen, ſárazon, min-
denfelé iutnac, Két attyafű, két felé hadakoznac.

Immár tellyes leuen bizodalómal, Törőc Ho-
ruc meg indula hadáual, Senkitől nem fél, vagy on
batorſággal, Tremiſſeniomra mène ſép haddal.

Nagy ſoc toluay törőc melle iőt vala, Kikből
néki ſép puskás hada vala, Haluan eſt Tremiſſe-
niom királlya, Pogan ellen ſép haddal keſült vala.

Olly hammarſággal két had ſömbe ſállá, Egy
fél leſült, más fél Allát kiálta, Soc dob, trombita
erőſen harfoga, Mint menydörgő két had ſöm-
be roppana.

Meg veretéc Pogan mia à Király, A Szerencze
Horuknac ott iol ſolgál, Orſágából ki vzetéc à
Király, Előb indula haddal Pogány Király.

Immár hogy Oranumhoz közelgetne, Mi-
kor

4
kor hammar à nagy Portufra érne; S'ép kétfi Spaniol had vala ezekbe, A Penusoc is tamattac vala egybe.

Czac hammar Penusoc Spaniolockal, Egyet értuén, tamadánac s'ép haddal, Erős viadaloc Pogonockal, Pogant meg veréc kemény viadallal.

Horuc az ő hada veséset látván, Más hadra magát tartani akaruan, Io loua fáiat follnia bozátuán, Meg futaméc, népe lön le vágatuan.

Az louag Spanioloc ötet v'zic, Penusockal, az Horukot kergetic, Egy nyehány magáual ő meg fogatic, Kickel őbuc hamar feie vétetic.

Ez fél kezű ember v'gyét így vesé, Eképpen ő vétkei meg füzete, Soc győzedelmei így s'egy enire, Isten soc vétkei ért meg büntete.

Lön nagy vigaságoc Spanioloknac, Véllec egyetembe à Mauroslóknac, Foképpé tenger melyékelakoknac, Hogy vége löt Piratác Királynac.

Illy örömmec ő bizonyosb voltaért, Az Horuknac ő fiét czufolás ért, Spaniol országba küldéc be ezért, Tölle valo előbbi rőtteget ért.

Czoda hammar ferencze változássa, Ő hozza ember magát vgy alkosa, Higye, hammar lészen czalatássa, Ki magát el hiszi, s'egyén vallása.

Horuc ebben példa lehet mindennec, Minap fia czac egy hituán törekne, Feiedelme hámar löt loc népekne, Czac el hiuése oka veséfenec.

A kereszténye nec igen vigadoznac, Hogy mag
uát backastottac toluaioknac, Maga tudiac öczet
à nagy Horuknac, Nagy okoságat Hariadenuf-
nac.

Kemény földel bátyyahoz hasonlatos, Min-
den dolgaiban bölcz, igen okos, Diczirefég kiua
no igen haragos, Had viselésre igen alkalmas.

Igen hamar battya halálat haluán, Es halá
lát torlannia akaruán, Wyab töröc Toluaiokat
hiuatuán, Puskás hadat Törökekből támasztuán.

Siet örögbiteni birodalmát, Meg rőtente-
nie ő somfédságát, Mind Mauritaniat, és Numi-
diát, Hispaniát, és mind az Sardinia.

Velekedni fokot ő nem akara, Louag, gya-
log hadat fejet támaszta, Sárason, vizen hadait
indita, Tölle el földet népeket meg hayta.

Pattanttyukat, álgtyukat hozata, Mellyeket
örög hajúkra hányatà, Port, gilyobist bőwfég-
gel fel rakata, Népet batorita, vizen indula.

Rémite meg rablással Hispaniát, Mert rab-
lasuál elára egy tagiát, Hasonlatos képpen az
Sardinia, Es Baleariumnac ő tartományát.

Ezec után nyereséggel meg tere, Numidákra
wyobban fel késüle, Czalardfággal egy fő em-
bert meg öle, Az Hametet, Mert fel vala ő tölle.

Más Numida hertzeg ellen indula, Mellyet ne-
uen Benkadnac linac vala, Egy néhány helyen
hertzeg-

hertzezzel meg viua, Cecum várasnal áll meg
győzve vala.

Onnat, Tremisseniom hatarában, Amidára
indula haragiaban. Lön Amida előre futama-
ban, Minden népéud ő ráuolly állásban.

Czoda gyorfolaga Barbarossának, Soc mester
segei ő neki vadnac, Oroslan bór hol nem eleg
subának, Roka bört foldoz akkor ő gallérnac.

Olly nagy hire vala győzedelmének, Rőttegef
se Barbarossa neuének, Minden felől, kic velle főm
belesse, Miatta hamar meg bégyenültőne.

Nem sokára esmet haddal indula, Mert viz ő
ellené hadat halla, Spaniol haddal az Monkara
vala, Ki Sardiniahoz nem messze vala.

Siet Hariadenus Monkátára, Hogy be ne bo-
czassa ő határa, Étzaka vte ő Spaniolokra, Soc
Spaniol eűe ott is rablágra.

Igen meg vereténec Spanioloc, Sebben álla-
da el onnat hadnagyoc, Pogán kézbe eszenec ot
soc rabhoc, El nyereténec őp álgyc és haic.

Lön esmet wy hada Spaniolokkal, Roderic
Portundus vala haddal, Hilla Toluaiokat Baleri-
comnál, Hogy volnának czac őtuen het haico-
kal.

Igen Portundus è dolgon vigada, Hogy Po-
gant Colubranianál halla, Melly czac tiz mélföld
Ebusumhoz vala, Győzedelmet igé reménli vala.

B

Az ha-

Az haióc közzül nyóltzat el válasta, A nyóltz
haio bizonyába nagy vala, Pogan ellen est elég
nec alita, Viadulhoz est kefité, meg raká.

Ráioc indula azért Ebusombol, Haymad
tyucfókort indula városbol, Ménését nem titkol
hat à Pogániol, Vittatakort meg látzanac ha-
iókbol.

Iò módia nem lön ebben Portundusnac, Há-
mar késüle Pogán viadalnac, Vakmerő búue va-
la Portundusnac, Mert nem néze loc vóltát Poga-
noknac.

Ote véuéc estekbe hir hazug vóltát, A Pogá-
nac hogy látac sokaságát, Sokan bányác Had-
nagy vakmerő vóltát, Dolgoknac olly igen sullyos
vóltát.

Czac hammar hogy viadalnac állanac, Segé-
ny Spanioloc ottan romlónac, Mert deréc ereie
Barbarossanac, Ott vala, ki miat né ióliarónac.

Aflan Czelebia egy fő Pirata, Másic Sulimá,
ki vala ő tárta, Aflan bõmbe méne à Portundus-
ra, Suliman pedig vikközzéc oldalba.

Nem iò móddal Portundus indult vala, Tõb
haiókat mert hátra hatta vala, Haióiábá tártsual
veset vala, Ennec vakmerõsege oka vala.

Cantabriai Ianos másic haióban, Aydin
Smirnatol lön meg nyakazásban, Soc Spaniole-
sic rablágba, De fegyuer mia tób lön elhullasbá.

Enyi

Enyi socfő nép vesse az viadalbá, Portundó
v. se, Cantaber Ianosfal, Ciuerius Ianos, Sances
Mathéual, Meg nyakastatnac nagy soc iáborral.

Lön fokfága az Portúdu Ianosnac, Az Po-
dericus Portundus fiának, Kelerues lön atya ve-
bessé annac, Fokfágálön iò Corduba Ianosnac.

Lönec nagy vigalágbá à Poganoc, Istenhöz
ohaytnac à segény rabboc, Pogán kézbe esénec
sép het haióc, Saladánac egyikbè Spanioloc.

Algyu fősfámot mindét el nyerénec, Algeri-
omba örömmel menénec, Barbarossának aiándé-
kot vénec, Két fő rabbot, Algyut taraszkodat vénec

Rayta Barbarossa igen öntile, Vitézinec lön
tőle diczirete, Fő aiándékokat nyereségből főrze,
Kiket ő Suliman Czaárnac küldé.

Igen szép vala Portundus haióia, Kibe aiándé-
kokat raktác vala, Constantinápolyba hogy vit-
téc vala, Török Czaárnac be mutattác vala.

Ott haiór, aiándékokat, záslókat, Czaár iò
keduel látà mind azokat, Diczire önékie minden
dolgokat, Követeknec öftra aiándékokat.

Soc haiókkal Barbarossa késűle, Wyab toluay
had ő mellé iöue, Sina, és Halikocz iöue, Ezeck-
kel harmincz hajó toluay iöue.

Ezeckel hatuan haiókra telénec, Hadi fősfám
mal kiket epüénec, Vitézlő férfiakal késíténec,
Gades váralra menni vgyeközénec.

Circellomba az elő necfeléül, Halikoczot bo-
czárác el szép szerrel, Soc haiokat hogy meg rakna
élelél, Hogy hadoc lönne böwféges mindennel.

Rólla hirt mondánac az Aurianac, Károlyly
viz ereic fő hadnagyánac, Boffonkodic halálán
Portundufnac, És ilyen hatalmokon toluaiok-
nac.

Ezer, ött száz, harmincz efitendő vala, Auria
Andras hogy fel kéfűlt vala, Genuabol mikor ki
indult vala, Nagy ötöt haioia harmincz nyoltz
vala.

Tengeren szép hadáual meg indula, Balearis
figetbe mikor iuta, Toluaioc dolgárol wyob hirt
halla, Múuel hada két felé szakar volna.

Az ő fele hadáual Barbarossá, Még vgyan
Algeriomba ben volna, De más résfelé az Hali-
kocz volna, Circellum mellet haddal állot volna,

Ra indula Auria Halikoczra, Mikor közel-
getne már Circellomra, Pogán látván, esmere ho-
gy Auria, Ra gondola Halikocz ő dolgára.

Igen hamar haioit el süllyeszté, Várasbol Tö-
rökeket várba viue, Várasbeli népet pedig el kül-
de, Hogy várasban az Auria ne érne.

Oda mikor elérközéc Auria, Várasbeli már-
ha predára iuta, Nyoltz száz kereszttyén rab meg
szabadula, Kin Auria Andras igen vigada.

Róuid öremlön kereszttyén hadnac, Segíté-
ge érkö-

4
ge érközéc Halikocznac, Louag, gyalog seregee
Numidáknac, Gyötrelmet hozánac az Olafok-
nac.

Eft látván Auria, meg háborodéc, Várasbá
valo nép nec iell adattéc, Hogy à predálás töllec el
hadiatéc, Minden ember haiókra takarodnéc.

Gyakor iellel ki nem hiuathatánac, Mert ő-
rül nec vala kazdag predánac, Numida louagoc
raioc iutanac, Vár bol is ki vitéssé lön toluaynac.

Imit amot Pogánoc Olafokat, Vagiác és fog
doslác az predállókat, Kic nem halgatác ő bölcz
Hadmagyokat, Levágánac Olafokban négy fáz-
zat.

Egy fő ember közzülec foglya eféc, Pallauici-
nus György ort rabba eféc, Hatvan magával é-
leire tartatéc, Szo fogadatlanfag ért ez törtennéc.

Még is Auria à töréc haiokban, Egy nehá-
nyat el nyere ez vtában, Gades váras is lön fáb-
adulásban, Mert Barbarossá lön háborodásban.

Auria Andras meg tere hadáual, Haióc ért
vadnac Pogánoc bánattal, Barbarossához mené
nec foglyokkal, Bánkódic, hogy nem vólt egyút
hadáual.

Igen bánya Auria fabadfágát, Fő ellenfegé-
nec el fálladásat, Mert iól tudia annac nagy oko
fágát, Auria Andrásnac bölcz hadmagyfágát.

Ez dolgokból Barbarossá nagy hires, Min-

den népeknel vala nevezetes, Hogy minden ha-
daiban győzedelmes, Suliman Czaſárnál nagy
dicziretes.

Soc toluayláſt tengeren ſéllel tétet, Nagy ſoc
predát toluaylaſſal be gyúter, Felőle mindenűt na-
gy emlekőzet, Hol ſídalom, hol pediglen dicziret.

Tulaydonſága ez à Szeréczence, Ielen vagyón
az okos meréſeknec, Oka, módia hol iò à kéfé-
réſnec, Ot ſolgáliól ſerencze vakmerőknek.

Auria ő neki nagy neuet ada, Mert hada e-
lőt ő futua ſallada, Lám vizi had viſelésben Au-
ria, Ötted Károly Czaſárnac fő hadnagya.

Törtinéc miatta Kereſtyéneknek, Soc veſéſſec
kin Pogánoc örűlnec, Populoniauál mert eſmet
veſnec, Hadriadenuſtól ott meg veretnec.

Illy dolgai neki nagy ſokac lőnec, Kikben
kegyelmet látta ſerenczenec, Okoſága ſolgált me-
réſlégénec, Ebből lőt módia elő menténec.

Spanioloockal lőn ſoc viadala, Tőb Kereſtyé-
neknek keuesbe faia, Noha tenger el foglaltattot
vala, Soc orſágoznak ki nagy kára vala.

A Kereſtyén kőſtvalo viſſa vonnás, Egye-
nerjenſég és ſoc háborodás, Egymás ellen valo
ſoc hadakozás, Pogánoknak alkalmatofſág adás.

Czoda Kereſtyén Feiedelmec dolga, Iól lá-
tyác mikor ég ſomſédinoc háza, De nem ſietnec
annac óltaſara, Maga látyác, hogy leſen romlá-
ſokra.

EZ E-

Elkezdeni már Czáfár megindulását, Barba-
rossához költét boczatását, Vizi erőienec tea bi-
zát, Es Tunis orfágnac nagy változását.

Ennyi szerenczés had vísféléseu, Mikor vi-
ragzanéc illy hírrel neue, Győzedelmenee dúczó
ségue, Magánac főzet fiedelemféggel.

Ezer, ött száz, harmincz négy estendőben,
Törőc Czáfár vala nagy késülésben, Persiára va-
la ügykekezésben, Birodalom terjesztése sűűében.

Illyenképpen végeze az ő dolgát, Hogy két
felé inditana nagy hadát, Magánac vána világ
birodalmát, Ő maga hogy meg véné az Persiát.

Vagyon bándéka neki nap keletre, Napke-
letfelé valo nemzetekre, Más hadát késite a Keresi
tyénekre, Nagy kebsületet tesen az tengerre.

Siciliát, egész Olási orfágot, Sardinia, és Spa-
niol orfágot, El foglallya, meg vegyen soc orfá-
got, Magánac el foglallya egész világot.

De miért hogy viz ereie hadához, Bölcz had-
nagya neki nem vala ahoz, Köueret küldé Hari-
adenuszhoz, Ki sietlen vizen Barbarossához.

Egyedől Haradenust ismeréc, Hogy Auria
Andras ellen verhetné, Víz erőn ki Hadnagya
teverhetné, Ki által győzedelm remélné.

Mert

Mert szegénységből hamar kizdagfagot,
Sörzet vala ömagának orfágot, Soc hadakon
vőc vala birodalmot, Semmi hadaiban segyeut
nem vallo.

Igen fiet à Soliman követe, Melly követnec
Sinás vala ő neue, Rodian Maugalist vőc ő mel-
leic, Mauritaniaba gyorsan eueze.

Nagy szép főckal követléget meg monda, Su-
liman Czaſar kegyelmet aianla, Tengeri Had-
nagyfagot neki adna, Minden viz eriet kezebe
bizna.

Az mikor Barbarossához érközéc, Nagy tíf-
teféggel tölle fogadtatéc, Az követlég mikoron
meg mődatéc, Kettő kazdagő aiandekoſtatéc.

Bizodalom, öröm,állá meg búuét, Egész A-
phricára vete elmeier, Gyorsan keſiti haióit és né-
pet, Mind elő huiata népénec feier.

Sietuén huiatà egy attyafiát, Vén bátyár,
az Ramadan Czelebiár, E melle huiatà más hui-
volgaiát, Erős Agist,ő hadánac Hadnagyát.

Ezeknec aianla Aſſant,ő fiar, Huſonket eſi-
tendős iſſiu magzattyár, Vele egyút Algeriom
orfágát, Ömaga ckybe véue útát.

Nagy vigan,ſép ſerrel,ő elindula, Síp öreg
negyuen haióckal ő vala, Soc álgyu, tarafk ő ha-
ióm vala, Por glyobis, ſép ſin nép velle vala.

Czac hamar à Tirrhenom tenger meler, Ta-
állá ő

Illa ő magának ellenséget, Kickel meg viua, és
vön gyözedelmet, Noha ő is oda hadià nagy
sóc népet.

Illua figetre ő viából tere, Riom várasára ő
éyd vie, Meg véue, sóc kazdagágot ot nyere,
Sóc rabbockal ot haiókat terhele.

A nagy nyerefégnec igen örúle, Minden né-
pével Allat vuóltete, Nagy vigan esmet tengeren
eredé, Bizanciom felé aual siete.

Leányokat, szép férfi gyermekeket, Valoga-
ta kazdag nyereleget, Kickel Czáfárt és a fő
vezeteket, Aiándekoshasla, és fő népeket.

Oroszlanokat, és szép Pardosokat, Vén Cza-
fárnac Libiai vadakat, Szép leányokkal be muta-
ta azzokat, Egyetembe szép öltözet iffiakat.

Czáfár láta Barbarosfat vig keduel, Aiándé-
kit véue igen ió neuel, Ötet tekinteli kegyelmes
fömmel, Allapattyát nézi figyelmességgel.

Valának sockan Czáfár vduarában, Kicirigy
kódnece vala ő magokban, Ellent tartnac vala az
ő dolgábá, Mint fókot ez gyakrá lönni vduarbá.

Miért hogy ez iffiuságától fogua, Toluayfág
ban meg állapadot volna, Minden nemzetleg el-
lensége volna, Ez ért fő tífíre alkolmatlan volna.

Tön haladéket Czáfár ő dolgában, Miért
hogy Ibraim ben Siriában, Volna telésben Ko-
magenában, Ki fő tan acz löt volna ő dolgában.

Ez dolgot Barbarossának izene, Czásár, Kasson Bassa által jelenté, Ő dolgáról hogy Ibraimot érte, Akarattját Ibraimot értene.

Nem vélekedék sokat Barbarossa, Czásár akarattját értuén, indula, Semmi műkaiát, vénséget nem látta, Mert vala Ibraim is akarta.

Elkeluén az Amanusnak háuzát, Nem gondoluán az hónap rayra vóltat, Czac hogy érhesse ő Ibraim Bassa, Közelhesse Ibraimmal tanácsát.

Nagy faradua Aleposba hogy iuta, Ibraimot városba ott találta, Nagy vigan Ibraim őtet fogadta, Gyakran léuén egyút vele tanácsba.

Tanácskoznak sokat had viselésről, Barbarosfa okoson szól mindenről, De főképpen szól a Keresztényekről, Kösztec valo soe egyenekenységéről.

Ibraim kérdezi nagy soe dolgokról, Bölczen felel Barbarossa azokról, Beszel Affricai soe hadairól, Affricának minden állapotjáról.

Rólla Ibraim sokat gondolkodék, Barbarossa dolgáról elmélkedék, Okosagán, befédin czodálkozék, Bölcz hadnagynak ő tölle esmereték.

Esimre, hogy ő az vizi erőhöz, Elég ember volna viseléséhez, Affrica országi el nyereséhez, Barbarossának módia volna ehöz.

Gyorsan Czásárnak keulet irara, Mellybé Hadnagynak ő airta, Bölcz had viselő embernek airta, Báton az vizi erőre bizna.

Iol tön-

Iól tönne, ha Bassák köze állálna. Tanácz
kőve ő nekie helt adna, Derék viz erejét ha rea biz
na, Mert ez birodalmát küllyeb nyuytana.

Ol vigan liet vißfa Barbarossá, Tudia mir I-
braim felőlle írna, Híß nyilvány, hogy az neki
használna, Mert nagy az Ibraimnac méltósága.

Az mikor iura Constantzinápolba, Efebe vé
ué, dolga iobban volna, Ibraim leude nagyot
használna, Mert gyakrabba ő Bassákkal szólhatna.

Nagy dolgokról gyakran beszél Bassákkal, Egy
Király fi vala Barbarossáual, Ki egy az Tunnis or
szág Királya, Muleassid, Mahomet fiaua!

De az bátyya est megölni akarván, Bátyya
kegyetlenségét táuostatuán, Az Hariadenuskoz
ő álladuán, Velle vala ő segítségét váruán.

Róbet vala neue az Király finac, Kit mutogat
Barbarossá Bassáknac, Ez ió oka volna Tunnis
országac, Czásár számára el foglallásánac.

Egy nap Czásár hozzáia be hiuará, Haria-
denus befédét indita, Könyörge Czásárnac, hogy
meg halgatna, Mert tanácsa ő nekie használna.

A mint a Papoc szokta könyörgeni, Mikor
Otmá Czásáro c imádkozni, A téplőba szoktanac
el be menni, En is az egyre kezdlec mostá kérnyi.

Sies meg emléközni eleidről, Az Orman Cza-
sáro c nemzetiségiről, Birodalmokrol és győzedel-
mekről, Es az Mahometnec ő történyéről.

Vissely gödöt te hited törvényéről, Erős be-
süt állt hit ellenfégitől, Süngelel gondolkodál te
ezekről, Tűzzel, vassal vissely gondot ezekről.

Ast iól látom, hogy hited ért, neved ért, Te bi-
rodalomodnac terjedése ért, Es Mahomet törvénye
óltalma ért, Hit ellenfégit vdezet ezec ért.

Lám az hit ért meg rontád Taurunumot, Es e-
rős viadallal meg vöd Rodot, Királyostól meg ve-
réd Magyarokat, Királlyal el hullatál wt fiakat.

Kéfitöttél most hadat Partusokra, Es Per-
sákkal együtt a Medusokra, Kic az igaz hitet hat-
tác míd hátra, Mert Halist vöttéc ők magyarazatra

Az Homarest azért ők hátra hattác, Igaz ma-
gyarazónac ast nem tarttyác, Mahometet más et
telemre vonfác, ők magokat Kazul Baslaknac hiyác

Illel akarattya, hogy hozzád ioyec, Győze-
delmidre lép útát főrezzec, Tengeré va'o had id-
dallegyec, Mahomet káromlókat én kergeflec.

Dicziertes így mű had viselelűnc, Mert ekép-
pen mű bent fegyvert viselelűnc, Persakat így az i-
gaz hitre veslelűnc, Kerüfryéneket veslelűnc és súlyeslelűnc

Oda meg járfi Persiaba hadaddal, Még meg
haytod őket erős károdal, Még törtentec őket
nagy hatalmaddal, Onnat még meg tefi győ-
zed linc haddal.

Mis eröda hogy ha én mellém adod, Vizi erö-
da hogy ha reám bized, Auria felel bizonyyal
meg hal

meg hallod, En miattam ő halálát meg lárod.
Igy leszen szabadulása tengernek, Szabad rab-
lása à te hűeidnek, Siciliát hallod lőnni nyednek,
Penisloc, Numidac neked engednek.

Nagy ió kedvel Czásár ezeket vévé, E főc meg
teljesítesért inte, Az Vezér Bassac közzé őt ve-
vé, Vizi Vezérséget neki engede.

Ottan neki zászlót kezéből ada, Szablyát és
botot azonképpen ada, Nyolcz száz ezer aranyat
fámáltata, Mellyet hadi kölczégre neki ada.

Sőt melkie à Porta Ianczáriban, Nyolcz szá-
zat mellé választa azokban, Kin Hariadenus lőn
nyugvaságbá, Nem mulata ő Constantzinapolbá.

Vira indulla soc hadi főfőfámmal, Soc éléssel,
álgyuckal, Taraszkockal, Elindula nyolczuan ő-
reg háiókkal, Ezer mellet soc Naszáddal, gallyákkal.

Ottan Hellespontuson el indula, Vtát Olasz
országba igazita, Holot rablással nagy sokat el já-
ra, Mind Nápolie égete és rabola.

Gyorsasággal vagyon az ő járása, Prokita vá-
rasra melly hamar iuta, Mind váras, vár ő kezé-
be akada, Mert benne valo nép meg rőmült vala.

Rabokkal, marhákkal ott kazdagula, Mikor
Caiera felé ével iutna, Spelunca várasra onnat in-
dula, Melly keves viadallal kézbe iuta.

Az várat is mindiárt vitatni kezdé, Pelegri-
nust várban lőnne érte, Vár meg adására főp fő-
val inte, Békeféggel onnat el erefiene. Cij Cz

Czac hamar az vár kezébe adatéc, Pelegrin
békeul bocsátatéc, Felesége, gyermeke meg ada-
téc, Ió móddal Pogántól eleresztetéc.

Igen örül haluán Fundos városban, Síp Gó-
rzága Iulia volna abban, Siet, hogy hír ne lön-
ne ő dolgábá, Hogy akadió fő affőy rabláságábá.

Oly hertelé hogy várasra jutánac, Pogánoc
kapuiára rohannánac, Czac alig lön hirt az ió
affőnnac, Saladása Iulia Gonizagánac.

Semmit felni váras népe nē tudot, Sítalan po-
gán hogy kapun hallattot, Mindiárást kapu ke-
zekbē akador, Illy hamar az váras kezekbē iutor.

Itt az váras síp népét kazdaglását, Fel rakuán
kinczet, loc síp predaiát, Tarracinara fordita ő v-
rát, Mulatlag nélkül viseli ő hadát.

Siet menni ő Tarracina felé, De váras népé-
nec hogy ez lön hirté, Meg né várác, ki futanac
hegyekre, Kiket hon érhetnec, hányác fegyverre.

Soc templomi kazdaglást nyerénec, De keues
rabort onnat viheténec, Innét hirtec mindé felé ér-
kezec, Melly dolgon mindenec igen rőttenec.

Illy hír haluán Romaiac rőttenec, Olást or-
szágoc lakoi remülne, Sēmi hadac nem vala késs-
ezeknec, Sem pedig kedden lő, fent Kelemennec.

Maga őrzésére è fent iambornac, Czac száz és
husz Német gyalogat tartnac, Ez mellet negyuen
het louagi vadnac, Ez hetedec fent Kelemé Papánac.

Oda

Odá ha ment volna az Barbarossa, Roma leg-
 ottan kezébe lőtt volna, Olasz ország kapuia meg-
 nyílt volna, De Pogán vgyekezeti más vala.

Pironkodnac Papáual Cardinálac, Olasz Her-
 tzegeckel, szabad váralac, Sűrűséggel való ép tar-
 tományoc, Hogy előttec így rablána pogánac.

Az fent attyac egymással tanácskoznac, Egy
 fér Cardinált közülec választnac, Hippolit9 Medice
 Ince pénst adnac, Hadat támasztó ellene pogánac.

Róuid vdon Cardinál gyűleközéc, Mikor Ro-
 mából hadáual ki lépéc, Czac hűába gyűleközéc
 se esséc, Mert pogánnal vgye nem történhetéc.

A pogánnac mert más fűadéka vala, Tunnis
 orságra vgyeközéc vala, Pontia fingerre ki szállot
 vala, Kizdag nyereséggel, rabbockal vala.

Tanácza cz vala Barbarossánac, Hogy Pen-
 usoc felnie ne tudianac, Olasz orságra vttat mutat-
 sanac, Tunniciára hamar fordullyanac.

Illy czalárdiága vala a pogánnac, Nagy álnok
 faga Hariadenufnac, Czac hire sem vala indula-
 sanac, Országokban hogy ben lőn Penuscknac.

Siet haddal menni Muleasifra, Tunetumban
 Penusoc Királyára, Mint ha vinne Rosetec Ki-
 ralyfágra, Kit hadiut Constantzinápolban fogua.

Sőt czac hamar hogy Bisertara iuta, Váras né
 péner idenitőte vala, Kiraly attyafia hogy vete
 volna, Az Roset,kin meg vidulianac vala.

Igen

Igen örülle város wy Királynac, Kaput nyi-
tánac hamar ő hadánac, Mert à Rosetbolgaibá
ot lárnac, Kiktől ez illy hazug hírec támadnac.

Mulatsága or semmi nem löt vala, Czac Bi-
fertatió moddal hatta vala, Vtica felé hamar in-
dult vala, Melly Bisertahoz harmiorz mélföld vala.

Az Vtkar, Cartagot, meg halladuán, Hadá-
ual Barbarossá eléb áluán, Guletahoz vizen ő kő-
zel iutuán, Lőüldözéssel örömet mutatuan.

Sietnec örömet várbol is lönyi, Hariadenus
kezde várát kérni, Hogy akarnac Rosetnec afe
meg adni, Ha akarnac tölle kegyelmet venni.

Erre felelet várbol illy adatéc, Tunctum város
ki kezében esnéc, Tudiác hogy az ország annac a-
datnéc, Guleta kapuia annac meg nyilnéc.

Reménsege nagy à Barbarossánac, Mit fel fo-
gadot Suliman Czafárnac, Birodalma kezébe lön-
ne annac, Ó paranczolna egész Affricanac.

Vala magas hegyen Tunctum vára, Hozza-
raggastrua vala nagy várasa, Várból lárzéc ellen-
ség loc haioia, Meg esmerféc ellenfég sokasága.

Igen vigan váriác wy Királyokat, Rosetec, kit
vélnecc ióni wrokat, Gyúlölc Muleassett Királyo-
kat, Igy mutatryác álhatatlanságokat.

Czoda vala Muleassés elmcie, Iól esmeri ő né-
pénec mi búue, Váras népénec lártya hogy örö-
me, Kiuánatos öczénec iöuctele,

Igen

Igen bõmlõ város népe bõnõt, Abrazatty-ka
ból elmeri elmeri, Meg is akaria kékíteni népét,
Raioc hanya hiwsegec ért befedér.

Az õ befedér fül melet boczárác, Egyen, ket-
ten, befed közben el hadiác, A fõ népec Kirallyt is
tanácsra fogác, Bebedeket ilyenképpen inditác.

Czoda kéopen Abdahar bõlni kezdé, Ki vala
a Mesuarfag fõ tistiben, Másic vala Abefes, más
fõ tizibe, Az Menyferfég nec õ fõ tistibe.

Oly iõ volna, wram, rea gondolnod, Stencze
re mott magadat né biznod, Iob vðre te maga-
dat tartanod, Látu népét hozzád valo bõuuet látod.

Mindárt meny ki váradból, várasodból, Mert
attyádfiát váriác vigafágból, Mint iól látod néped
akarattyából, Mi iob volna neked, tanólnod abból.

Meg indula Muleassés dolgokõ, Czodálkozéc
a hiteden vólrokon, Minden drága kinczét el rey-
te ostan, Vgyekõzeti lön el balladáson.

El higyuan erõs várát és várasát, Feleségir,
gyetmekir, kazdagfágát, Hogy meg erte ellenség
közél vólár, Stertelen futáshoz kébite magát.

Nagy vigan vadnac Tunetumbeliec, Örül nec
õ wyob fiedelmek nec, Az wy haddal iouõ iffiu
Rofet nec, A nagy Muleassés király öczénec.

De meg czilatnac õ reménsegekben, Mikor
biznac wy fiedelemségben, Az iffiu Rofet nec õ
iouéseben, Es nec cz lut melet ellenség kézben.

D

Az Mu-

Az Muleasses hogy el futot vala, Abdahar ki nagy Mesuarfágban vala, Es Abefes ki Monifetes vala, Melly két tífst Király vrán fellyeb vala.

Tanácztot tartánac a fő népeckel, Egyet értuē az várafi fő néppel, Aiándéket főrzénec követtéckel, Had eleybe küldnec tífsteféggel.

Vigan várnac Barbarossát wrockal, Követ által jelentéc ékes főckal, Kit el küldtenec vala szép lo uackal, Hogy mikor főrazra iutnac huiockal.

Terhőc hátra maraduan az huiókrá, A fő népec rakodnánac louaka, Ekesé igy mennénec be várasra, Kiket nagyon várnac Tunetumra.

Paranczola Barbarossá hadánac, Hogy Roset felől illy hirt mondanánac, Vton betegfége lőr kiraly finac, Kinel lassu huiokon közel vadnac.

Az ő hadát vizről el ki főlita, Ott ezert Törökökben el válasfta, Lóra vluén követtel el indu la, Be boczáttatéc keduest az várasba.

Tífsteféggel váras népe fogadiác, Vár kapu iát nekie nyitua tarttyác, Törökce Suliman Czáfárt kiálttyác, Penusoc Rosetnec neuét né hallyác.

EZ HISTORIAS ENÉKNEC IIL RÉSSE.

Tunnis orfágnac ő nagy változását, Hallyuc meg Barbarossá álnakiágát, Roset neuével mint az Penusokat, Meg czala, és meg véuē orfágokat.

Rönd

Rõuid vđõn, hogy Tunetũ kézbe lõn, Mind vá-
 ras, vár, Tõrõc kézbe adua lõn, Wy királyól nép em-
 lekõzetet tõn, Az ifiu Rõsetrõl emlekõzet lõn.

Rõset fogait Penufõc keresic, Kiktõl bizõy
 hír felõle tudatic, Noha Tõrõcec õket fenyegetic,
 Ekõzben Tõrõc had mind be erkõzic.

Rõset fogait kételenség allat, Velle hõsra
 Barbarossá hit allat, Ezec fánnyác hazáioknac
 romlását, Házaiokon toluaioc birodalmát.

O módíac tekinczetec magatokat, Mert eiõllẽ
 fánnyuc à mũ hazánkat, Kár el arulnũc nekũnc or-
 fágunkat, Vétcc lõnne el halgatnunc dolgũkat.

Oly wratoc lefẽ Rõset neuẽuel, Kit be foga-
 dátoc kételenséggel, Ki miat adattoc tũ mind ár-
 ron ell, Ha nem támattoc ellenec hamar fell.

O mint kel feiként most rabba lõnnũnc, Ha-
 zánccserelme módattya efr vđũc, Mert Barbarossá
 ual kételẽ hitũc, De hazác kedue ért midet fẽuedũc,

Oly igen ohaytnac ezen Penufõc, Constátzi-
 nápolban fogua Királyoc, Ki neuẽre kézben vá-
 ruc, várafoc, Király helyen toluay volna õ wroc.

Nagy haraggal Penufõc egybe futnac, Váras
 piatzára egybe támadnac, Meg háborodéc fũue
 à Mesuárnac, Hadnagyul ada magát Tunisoknac.

Ott el kezdẽ à Mesuar õ beszedet, Ki icente
 nagy haragiában mérgét, Ohattya Rõsetnec õ
 ráuolly léret, Muleasscs Király ellen õ véték.

D ij

Bizodal-

Bizodalmunc ninczen nekünk Rossebé. Ki Semannál tartatú tömlerbé, Meg czallatú azét
mú ő nevében, Kic hittúnc vala Rosier ionésében.

Ez dolog ért ha most fegyvert né vőšunc, Czalárd eléleggel ha meg né viúú, Órócké è toluay oknac fogalunc, Rablágra ide siona el adatunc.

Nó azért fegyvert minnyáá most vőnyú, E nagy czalárd ág ért mú bosšur állýú, Soc vért ša badágunc melet most onczunc, Penus new mel tošaga ért meg viyunc.

E főkat haluán Tunetumbeliet, Egy kővetet Muleassés ért küldnec, Raytoc lőt czalárdlágot meg idlentnec, Tęrien meg, halálíg melléte kšnec,

Minden felől várashól őšue futnac, Tőrókēc el len feienként támadnac, Véletlen vesélt Tőrókēc re hoznac, Kiket találhatnac mindent le vágnac.

Ez hír haluán, Muleassés meg tęte, Mert nem igen mešše vala reytezue, Dorax egy fő Numida vagyon velle, Muleassés annya egy vala velle.

Rőttenetes kiáltáššoc valánac, Kęť űlegymás mia šőrnýen vágatnac, De várashban Tőrókēc tőbben hulnac, Šabadulnac, kic az várba šaladnac.

Ezen hertelenlęggel ostromlášra, Penusoc, Numidác mennec az várba, Forgatnac Tőrókēc állgyút azzokra, Tőróc puskáššoc gyűlenec iókokra.

Nagy

Nagy söt hullá ott el az Affrusokban, Puska,
álgyu miat lönc romlásban, Melly mia lön ostró
meg ragulásban, Törökeknek lön fűucc vidulásbá.

Török Barbarossa ott gondolkodic, Mert fel,
hogy élése meg fogyatkozik, Iol lehet vitéziben igé
bizic, Ó dolgaiban igen okoskodic.

Imé ketzer már ostrom vala, Dorax louag
haddal érkezet vala, Muleassés király ő vele vala,
Sép keűs Numida louagia vala.

Elnet köz nép király biftatására, Süuet vé-
uén bátron megyen ostromra, Nézne seienként
az ő Királyokra, Termésetec berént valo wrokra.

Lön wyobban röttenetes kiáltás, Két fél po-
gánoc közt nagy sualkodás, Külfő félre nagy söt
gilyobis sörás, Mind az által né fűnéc az ostróás.

Látuán Törökek kemény vóltát, Penusoc, Nu-
midac nagy báorágát, Egy fő Törökek meg
fogadac sűuát, Ki inte ki vitése társaságát.

Igen hamar sockan esue futánac, Haydin,
Moses, Hali elő állánac, Söt ió legényec ezeckel va-
lánac, Két kapun egyfens mind ki rohannánac.

Ezec Penusokat ot közbe véuéc, Kimelleten ő
ket ot vágac vesitéc, Három helyen nagy viadal
kezdetéc, Söt fő nép két fél közzül ot el éléc.

Nagy röttenésekre lön Penusoknac, El esise
ez Abd. har Melvárnac, Seregenként Penusoc el
sűuoznac, Az ostromú őt lātuán hátráb állnac.

Serényec lönec Törökec dolgokban, Penusokat
igen vágiác vtzákban, Töröclöt borulnac be
házakban, Törökektől ostromlatnac házakban.

Onnat Törökecfáraduán terénec, Nagy győ
zedekmmel várba menénec, Hariadenustól diczir-
terénec, Feienként tölle aiándéket, vőnec.

Király esmer onnat futua falada, Keues hogy
rabfágba ot nem akada, Bagrada vizen ő által vá
lada, Az Doraxnac méne tartományába.

A mely éy Király futását köuete, Két fél asz
nagy vigyazással rettege, Várból ki iöuetelt Pen
népörze, Nap fel iötét lép békeség köuete.

Tunetumbelice soc sebesléket, Látuán soc iö
el hullot vittezeket, Siámlalanac három ezer teste-
ket, Meg esmeréc elégtelenségeket.

Nem veréc vakmerőlégre magokat, Tudiac
budosni futot Királyokat, El esmeréc lönne ő Me
suariokat, Kihöz biznac vala fő Hadnagyokat.

Az Hariadenufnac őc vzenner, Iö hit allat bé
keséget engednec, Azon hit allat békeséget ves-
nec, Kiuanatos dolgot két fél bereznec.

Gondollya Hariadenus magában, Igen ke-
ues élése neki várban, Ország népe ha leszen táma
dásban, Ha város népe mellé iö városban.

Soc vgyeket ez egy város népével, Tunetum
várasnac ő köz népével, Várban meg ehezic ő Tö
rökeccel, Ott ségyent vall ő nagy éktelenséggel.

A béke.

A békefég hit alatt végeztetéc, Ket fél közti-
ben czend sűg adatéc, Barbarossától fő nép be-
hiuatéc, Sűp főval tölle fő nép bilitatéc.

Gondolnác meg ő régi királyokat, Birodalmá
allat való kényokat, Esmernéc meg mostani Cza
fárok, Sultan Solimant, hatalmas wrokat.

Olly fiedelmec most adator vólna, Kuól ó kő
zúk be küldetett volna, Raytoc valo nagy terhőc
bánta vólna, Melly oda menéfénc oka volna.

Dulni, fujni, mostá tú meg bűnyetec, Lám kegyetlen királytól meneketec, Hatalmas WR im-már fiedelmetec, Kíncé óltalmába meg czédesedteec

Órúlyterec a tő szabadlágtoknac, Veletec egy
hiten való Czáfárnac, Békesség vége foc változá-
stoknac, Ki oka vólt foc nyomorúságtoknac.

Szerenczét és kifizettségéből, Kizdago-
rka tú szűkölkedésekből, Meg né nyomonitathat
senkitől, Mert Czaár meg mēt mindé elléségeitől.

Vagyon Czafáratoc ú Királytoc ért, Ságy
és kegyetlen Mulass és, Nagy fejedelmec, cz
nyomorult ért, Igaság beretö, imez gonos ért.

Íde mostan ki engemet bocsátot, Nagy kéte
 lenséget raytatoc hallot, Kegyetlenséget el nem
 halgathatot, Paranczolatot erre nekem adot.

Legyen bátor az ú kiuánlátoc. Ha Rofe-
tet királyul kiuányátoc, Czac dolgotokra iobnac
ahczátoc, Hifem bizonyal lefen ió válaftoc.

Az. čn

Az én kiuanlágom ezac ez töltetec, Czaár-
nac tarczátoc meg tũ hitetec, Es legyetec neki en
gedelm:ſſec, Szabadlágtokbã így leſſ:ec czendefſſec.

Gyakor veſedelmet táuoſtaſſátoc, Kérlec, ho-
gy tũ Királyt vgy kiuanyátoc, Fel ne bomollyó
czédſi nyugolmatoc, lob hogy békeſégtekne
vigadiatoc.

Ott felele neki Abil Kirinus, Ki Meſuar hel-
lyén vala igen okos, Sũue is vala neki bátorſa-
gos, Noha módia nekie alázatos.

Nem illic feſſégedne haragudni, Mũ fel táma-
dſunc ért nehezleni, Haragodnac ellenũnc fel
mozdulni, Es né kel mũ vétkeũkrõl emlekõzni.

Iſten akarattyából régtõl fogua, Királyinc vól-
tac elcitol fogua, Mint be vadnac Chronicainkba
beima, Nemzetſégũnc királyinkhoz volt ſókua.

Olly régi mũ Királyinc eredete, Mind egy ág-
ról királyinknac nemzé:é, Numidac, Affruſoc,
Mauruſoc, neme, Kiknecc mind Penuſokrol el
nemzéſe.

Harmad réſe Affrica ez világnac, Mellynecc
nagy réſeũd Penuſoc birtac, Tuncetum birodal-
manac kit hittac, Nyóltz ſáz nélföld hoſſba ha-
tári vóltac.

Igen kegyetlen ha vólt Muleaſſes, Tudnac ho-
gy az Roſet nagy engedelmes, Mũ nállunc neuc
azért vólt olly kedues, Hogy régi Királokrol vólt
õ nemcs.

Rofetec

Rofetet vártuc lönni királyunknac, Eleyhē
nyilása löt kapunknac, Vártuc lönni Rofetet a-
iándéknac, Azért löt könnyé beiouése hadaknac.

Nagy vigan mikor mŭ Rofetet várnoc, Ha-
dadat várasba várba fogadnoc, Mikor soholt Ro-
fetet mŭ nem látuóc, Kérdezésből ertuóc meg
czalatásunc.

E dolgot bizonyal meg ertuén, haluán, Ro-
fet vólna Afíában megfoguán, Czac hogy ne-
ueuel vólnánc meg czalatuán, E dolgon feienkét
lön haboroduán.

Vóltunc è czalárdſág ért fel induluz, Mert iò
tételt à kitöl várunc vala, Czalatásunc most azò-
tól löt vala, Iò tétel ért boſſu adattot vala.

Ezért boſſu állásra fel indultunc, Feiedelmŭl
iòue közzénc Meſuarunc, Egy akaratból ellened
támadunc, Vgyeközetunc, hogy raytad boſſut
állunc.

Legyen elég, lám vérkeunc ért lakoltunc, Tá-
madás ert lám ſokat halua látunc, Sulimannac
engedni kéſec vagyunc, Meg eskéfre im mayd
mind elò állunc.

Meg esküüec váras népe Czaſárnac, Mind ve-
lecegy hiten valo Wroknac, Mint ez világon leg
bodogb királynac, Feienként berenczet neki ki-
álnac.

Igaz wrnac oc Solimant kiálttyác, Meg ſa-
badito-

badiróioknac ötet vallyác, Kegyetlenec romtoia-
nac ötet mondiác, Fen vuóltic, hogy életét kiua-
nyác. ..

Nagy vigan lön è dolgon mind à két fel, Két
fel egymástól hogy szabadulást nyer, Mind két fel
re nagy örem vigalág ter, Barbarossa Czafárnac
országot nyer.

Tön nagy vigadást ezen Barbarossa, Hogy
kezében Tunetum birodalma, Általa Czafár
Tunisoc királya, Reménli meg hódolegeß Africa

Eßt Czafár képeben ő fel fogada, Őket régi
szabadtságban tartana, Minden bökáfokat ő hel-
lyen hadna, Sőt ő adaiokat meg falitana.

Lönne gondioc à hit meg tartására, Mindét
művelő az ország hasznára, Ellenség ellen valo öl-
talmára, Ki nem leszen országnac romlására.

Tönientelenségétől őc ne fellyenec, A mű sa-
badtságban Törökec élne, Hasonlo szabadtságot
reménylenec, Czafár kegyelmességében hidienec,

Éllyenec czac à Czafár hiwségében, Senki-
ről nem lesnecc őc rőtregésben, Sőt ellenséggel leszen
felelemben, Czafár szablyája előt resketésben.

Támadást ne tegyenec Czafár ellen, Se pedig-
len ő uírtartoi ellen, Mert ha fel támadnac többet
börtelen, Semmi lesnecc ellene hirtelen.

El rendeluen Tunetumnac dolgait, Igen há-
nya magában okoságait, Hozza mint haytsa Nu-
mida

midőc hertzegit Mindenféle küldözi ő követit.

Temerd ki nagy kazdagfagokat, Követek-
től küldöz aiándekokat, Sűp bauauai igérettel
azzokat, Czafárnac meg hóllata Numidákat.

Igen hamir Halit, és Asan Agár, Elindia,
ada vellec sűp hadát, Taraškokat, egyembe és ál
gyukat, Kiccel meg hólldatnánac várasokat.

Senki sohul ellenec nem támadt, Minden vá-
ras előttec kaput nyitá, Kiben népét a ket Ága
mind hadia, Mert az fő várastól oršág fűg vala.

Törökeket egy váras nem fogadt, Karuenna
neue, nagy ő szabadlaga, Mahomet sentsege bé-
ne nagy vala, Papoknac soklaga lakóia vala.

Elt is Hali, és Aslan meg iyestéc, Sentseges
helyt, szabadlagat nem nézéc, Czafar népét be
venni kénseritéc, Tunnis oršágot így Czafárnac
véuéc.

Nagy győzedelemmel őc meg téréne, Barbá
rossához örömmel ménéne, Löt dolgokat neki
meg ielenéne, Barbarossától aiándekot vőne.

Im meg halló: romlását Maurusoknac, Válto
zását Tuncum oršágánac, Hísonlást mondha-
tunc ennec okánac, Öröcké igaz mondása Chri-
stusnac.

Egyenetlenségből soc háborodás, Emberec
kőst sokot lőnni nagy romlás, Oršágokban gya
korta nagy változás, Semmi iöt sokot hófni ví-
ša vonás,
Eij AGO

A Göög birodalom változását, Ha meg te-
kinthyűc orfági romlását, Ő Czásársága hamar
változását, Tekinczyűc meg az ő visfá vonását.

Magyaroc ha magunkat is tekinthyűc, Orfá-
gunknac romlását ha meg nézzűc, Ha visfá vo-
násunc csűnkbe vessűc, Soc hasonlálínknac ha
sámát vettyűc.

Soc Nemzet közzűl legiobbac nem vagyunc,
Sőt bizony soknál aláb valóc vagyunc, Kic aru-
lást, czac d haylásnac hiuunc, Labò elmeűc nagy
sokan vagyunc.

Régi historiankat ha oluassűc, Soc visfá vo-
nással rakua talállyuc, De ha mind azokat most
hátra hadiuc, Mű vdénkbeli dolgot czac gödollyuc

Soc nemzet köbt már példa beféd neuűnc, Soc
orfágban vagyon rut neuűnc, hirűnc, Czac à ha
dakozásban diczirtetűnc, Vakmérő bátorság iò
birűnc ucuűnc.

Egyenesleg hogy nem lòn orfágunkban, So-
kac lönec király valogatásban, Két felé valo soc
arulkodásban, E mia lòn orfágunc meg rom-
lásban.

Soc vdeic, hogy pogán had kozic, E Magyar
nemzetre mind törekűdic, Ha egy értelmec lòn
vólna mind nekic, Bizony Törűc wram még
mefelaknéc.

Mert az ólta pogán soc orfágokat, Magánac
meg vòt

meg vót nagy birodalmokat, Még hadlatot nagy
 foc tartományokat, Még isforgódni láttuc
 Magyarokat.

Melly hamar el vevé Görög orfágot, Semmie
 téné Görög Czaárifágot, Hertelen meg vevé ő
 Egiptumot, Hamar meg ronta Zóltán Királly-
 fágot.

Nagy foc orfágokat most fámlálhatnánk, Kik
 nec romlásiból mű ranólhatnánk, Visfá vonás-
 ból löt dolgot mondhatnánk, Romlásra okot ab-
 ból találhatnánk.

De hadiunc békét mostan mind ezeknec, Kö-
 nyöregiunc kegyelmes Istenünk nec, Adia igaz er-
 telmet igiéncce, Legyé vezere Lelkünk nec fűuűn-
 knec.

Adion egy értelmet ő mű közünkbe, Gerics-
 fe bent Lelkét mű fűuűnkben, Feiedelmet kit a-
 dot mű elönkbe, Tarcza, élcsfe, vegye fét kedübe

A ki főrze most ezeket versekben, Icuist ol-
 nasà vesteg vltében, Kit találá harmincz harmad
 könyvében, Lakic Kalora hauasa iövében.

Ezer, öt fáz, és az iö hetuen egyben, Negy-
 nen napi löyrnec első hetében, Soc gord foiga
 vers főrző elnxiében, Nen zeténec foc iöt küán
 fűuűben.

F
 I N I
 S

20

CRONICA,

AVAGY,

Szép historiás Enec,

Miképpen Károly Czásár hadakozot Affricában
à Barbarossá Baslla ellen, Es miképpen Muleassét
à Tunetumi ki vzetet Királyt, csmet az ő Ki-
rályi Birodalomba be vitte, és békiben

helyheftötte.

Zöted Romai Károly Czásárról, Lebec
beszédem most ő szép hadáról, Barbarossá
ellen indulásáról, Tunnis orfágnac ba-
dulásáról.

Culera alatt löt nagy hartzokrol, Meg véte-
lércl,ot löt ostromokról, Kerebiyén s Töiöc had
meg viuasáról, Soliman hada ségyen vallasáról.

Nagy Tunetum orfág meg vételeiről, Töiöc
Barbarossának ségyenéről, Tunnis Királyrol, az
Muleassétől, Es chöz Karoly kegyelmességéről.

Imar vala akkor ennyi vidoében, Ezer, öt fáz,
harmantz öt eszendöben, A sent Iuán hana szép
vdoében, Hogy Károly lön szép hadi kezüleiben.

Fell kéfűlűen Károly nagy hamarlággal, Soc
segyuertes

fegyveresgyaloggal, lóagóckal, O'asóckal, és ió
Spaniolóckal, Németekkel, Tarasóckal, álgyúckal.

Igen sánya vala ő Siciliár, Az Olasó orsóágok-
nac raplalóiat, Velle őőne à nemes Sardinia, Es
Spaniol orsóág gyakor raplálát.

Mert akkor czoda képpen Barbarossa, Vgye-
közic vala Siciliára, A Napolnac nemes birodal-
mára, Mind az Olasó orsóágoc romlására.

Oly igen őrűl ezen Keresótyénség, Es vigad
sóc Keresótyén nemzetség, Kátolly álral leően Isten
segitség, Tőőőeken bosóőu állo ellenég.

Deréc tanáts ez Károly Czaóárnac, Hogy ól-
talma legyen Sicilianac, Pogan ellen keresótyén or-
sóágoknak, El tőőie őaruát az Barbarossánac.

Oly őép vala ez hadnac indulattya, Mert Po-
gán ellen vala mozdulattya, Keresótyénség mara-
dálát mutattya, Minden nép köz iónac ez ha-
dat lattya. ?:: ::

Minden felől pénz nélkűl sóc wr fiac, Spanj-
oloc, Lusitanianac, Németec és nagy sóc Olasó wr
fiac, Ez hadat haluán Károly mellé futnac.

Ime az harmadic nagy Pál Papánac, Diczir-
retic dolga it mint iámbornac, Dézmaia melly va-
la Hisópaniánac, Hadi kőőczégűl ada az Karolynac

Nagy őép kilentz őreg hatót is őőrze, Kiket
őép móddal à hadhoz épűte, Virginius Vrsinus
lőn vezgre, Iustinianus Pált ada melléie.

Oda

Oda boczárà ezeket Károlyhoz, Hogy va-
lanit Ferencze neki hoz, Mindenkoron jelen legy
enec ahoz, Halgassanac ők à Károly Czaárhoz.

Czac az Velenzészec meg maradánac, Solimá
Czaár frigyében állanac, Segítseget ellene nem
adánac, Barátságát nem vonéc à Károlynac.

Auria Andrásnac Károly izene, Viz erővel
hogy szépen fel készülne, Minden hadi borsammal
fel épülne, Valami az hadnac ő módia lönne.

Siet Auria készülni haióckal, Őrüll hogy lesse
egy hadban Czaárral, Igen készül Czaár mellé
sép haddal, Vini akar régi nem barátyáual.

Paranczola Czaár más Hadnagyánac, Az
Alfonfus Daualus Vastusnac, Békét hadna most
Enarianac, Eleybe ione gyalog hadánac.

Az Vastus iò Auria Antallal, A nagy Auri-
ánac Attyaháual, Indulánac nagy lép hatuan
haióckal, Kic mind rakuác vitezlő ferhackal.

Rôuid vdon soc iámbor egybe gyüle, Két
Sinfuerin' haiókat bôrze, Siat pénzével kész két
wt épüle, Vitezlő bôrrel, Károly mellé mène.

Igè szépen azoc mellet készülne, Spinellus à Ka-
rafa, épülne, Spaniol Alarkoual eleredne, Köl-
czégekben Károly mellé sietne.

Bátorfággal vadnac indulásokban, Toleran-
tis Peter egész haiókban, Vitezeket bôrze lép
het haiókban, Kölczégeud épülést ion azokban.

Ez haióc kétfec lőuén mindeneckel, Algyuc,
taraszkoc, soc eléckel, Eze melet vitezlő sčp bin
néppel, Vassius indula iò reménféggel.

Kampaniánac egéfi iffiúsága, Kőuetéc Vassiu-
ust soc sčp haiókba, Indulánac velle nagy viga-
ságba, Károly mellé poganoc ellen hadba.

Egyút à Toletanus Pēter fia, Iudulla, Frideri-
cus neue vala, Pannorumba hamar iuttanac va-
la, Melly váras à Siciliaban vala.

Sőt Auria Andras is hamarfággal, Epüle ti-
zenhat öreg haiókkal, Eze melet nagy sčp háró
gályákkal, Czásárhoz Hispaniába mēne azzockal.

De à Czásár à Spaniol wraknac, Régi mód
serént paranczol azoknac, Gyalog és louag hadat
meg adianac, A mint régi szokása az orfágnac.

Engedelmešec Károlynac az wrac, Sčp nyóltz
ezer gyalogot mellé adnac, Kic mind válogatuán
egyic valánac, Eze melet het sčz louagot adnac.

Kapitányul eze elót boczárác, Mendocius Mő
regiust inditác, Halgatnia ez hadnac ötet hadiác
Bő kölczéggel Czásár mellé boczátác.

Ott meg látuan nagy soc iábor wrfiac, Karoly
iò sčadékar, velle indulnac, Fűzetés nélkül Károlynac
bolgálnac, Láttýác nagy hasznát ebből hazáioknac.

Reménégbē Károly nagy iobban vala, Lu-
sitaniái király ki vala, Kinec leánya à Károlynal
vala, Attyafiát mellé küldötte vala.

Nagy

Nagy szép huszon ött hajókkal ez vala, Kiket
Karauelláknac hinac vala, Két ezer gyalog ezekbő
iő vala, Viadalhoz való főfőám soc vala.

Igen örög hatvan hajó is iutnac, Kie nagy
terhő allá valóc valánac, Kétfő hadat, soc élést kikre
rakánac, Ezeken soc gyilkos népec valánac.

Az Károly Czáfár paráczolattyából, A gyil-
kosoc meg tartattac halálból, Hogy ezec cuezzene
ez háiókból, Ezért tartattánac meg gyilkosságból.

Temérdeki désszel kazdagfággal, Hajókat rak
nac soc hadi főfőámmal, Terhőlenec vitelő ferha-
ckal, Algyuc, tarafkoc, port, gilyobissokkal.

Hamar ez meg léuén paranczola, Affony em-
ber, gyermek mind el maradna, Feie esic vala ki esic
hágnac, Hadat bátoritván vizen indulla.

Sardiniaba hadiual cuezuén, Karalis váras-
ba Vastusléuén, Sőp hadánac Károly ott is örül-
uén, Meg indulla, iő reménységben léuén.

Vélekődeft, mulatfágot el haguán, Soc vitor-
lákat a főlnecc boczátnac, A nap enéseti fől főpen
fuuán, Őuezőknecc iő legitléget aduán.

Portufára iutánac Vticánac, Melly harára va-
la az Affricánac, Paranczola Károly egész hādā-
nac, Segitlég ért menybe fel hiáczanac.

Rötenetes vala az Károly hada, Mert nagy
a soc hajóknac főle hōffá, Lobog az hadaknac fő-
ren zázlóia, Magas hegyről nézi földnecc lakóia.

F ij

Ebben

Ebben hamar hír lön Barbarossának, Sárma
hinczen söt keresztényen háióknak, Eft meg láttac
várából Karthagónak, Nem iö hír lön ez Haria
denusnak.

Mert Pogan raboc ot elsaladoznac, Kic ke-
restyénektöl keményen tartatnac, Karolly hadá
ról kic mindét iöl tudnac, Barbarossának kic min
den hirt mondnac.

Olly igen félemléc az Barbarossa, Iöl erti Ká
rolly Császárielen volna, Het száz köreg háiókkal
közöl volna, Ssep hadáual ö reia indult volna.

Czoda igen kérdezi a raboktól, Mi végre in-
ditattor had Karollytól, De főképpen egy kere-
styén fogollytól, Az iö Aloisius Presendától.

Ottan Barbarossá a fő népeket, Egybe gyű-
re, és bátorita őket, Sóllo nekic ssep bátor besé-
deket, Had viselésre fordítac őket.

Ne fellyetec (vgy mond) è sokaságtól, E kere-
styén Császárnak hatalmától, Mert ezec lefnec
mű nekünc predaul, Ez hadra mert indultac ok-
talannul.

Semmic lefnec ezec mű erőnc ellen, Mert az
hew vdon el vesnec hertelen, Semmic lefnec erős
gyalogúnc ellen, Es az iö Numida louagoc ellen.

Igen nehezec ellenfég gyalogi, Lábokat a fő-
urny iöl el be nyeli, Afegyver nehez, és terhő este
művel, Illy hew vdon somiuság őket öli.

Lám ez

Lám ez hadat hirrel melly nagynac mondiác,
 Illy fűc földén ehfég miat elfogynac, Lassan lassan
 meg döglene, el halnac, wy vitézec, vastagságot
 nem szoktác.

Imé Károly o nagy méltóságúal, Mú pre-
 danc leßen nagy kazdagfagúal, Hatalmunkban
 leßen az o hadúal, Dúczokedunc mú enyi soc
 rabunkal.

Ast el hidiétec, vgyeközem ezen, Fegyuer, é-
 les, segítség böwen legyē, Fogyarkozás dolgaink
 ban ne legyē, Soc Numida segítség velunc legyē.

Róuid boual, tölletec est kiuanō, Guletat meg
 tartania akarom, E munkát fel vegyētec akara-
 rom, Óltalmazásat tū tölletec várom.

Igen örökediétec óltalmazni, Soliman Cza-
 fárnac ast meg tartani, Ha lír newben akartoc
 neuekődni, Hatalmas Czafántól soc iókat venni.

Ott a fő Törökec elő állanac, Sina Kefat, kit
 fidónac, Haydin, Tabác, Salec velle valánac, Gya-
 ser Agaua nagy bátron bolánac.

Czoda bátorsággal ast fel fogadác, Várat há-
 lálíg Czafárnac tartanác, Hírec neuec romlásá-
 nem akarnác, Sőt meg öregbiteni ebből várnac.

Vgyan keűlne ezec larczárockal, Es válaga-
 tot kezes Affrusockal, Guleta ba be menēne az-
 ockal, Bátorsággal váriác Károly hadúal.

Bátorságot fűuekbe nagyot foktac, Barba-
 rossá fo-

rossa fousához igen bíznac, Hisic, Hogy Karol-
lyal fégyent vállatnac, Mert magoknac nagyot
tulaydonnirnac.

Igen erős vala Guleta vára, Tunnis orsfágnac
vala fő bástya, Azért óltalmára fitec vala,
Mert orsfágot az várból őrzic vala.

EZ ÉNEKNEC II. RÉSE.

Az erős Guleta várnac vitatásról, és meg vévésről.

CZafárnac halljátoc már ki állását, Szaraz-
ra hadauul ő ki állását, Erős Guleta vára
meg állását, A két félnek ot erős bartzolását.

Vitéz Hadnagynac ő paranczola, Hogy gya-
log had rend szerint ki állana, Ió móddal, hogy
ellenfél ne árthatna, Mert soc pogán à tenger
parton vala.

Lón soc lővéldezés à pogánokra, Spaniol had
ki állá à szarazra, Soc gilyobist főra à pogánok-
ra, A pogán nép ottan indulla vira.

Az Olafoc az vrán ki állanac, Vastustol lép-
rendben állatánac, Az vrán Németec is ki állá-
nac, Vdeiglen ezec mind helyt állanac.

Rőtenezes lővéldezéssel lőnec, Az louagoc is
ell ki költezénec, Míg az álgyc, főrsfámoc, kölcs-
tőnec, Az gyalogoc addig mind rendbe lőnec.

Ió reménfeggel Károly is ki állá, A menybe-
h lőnec.

li Istennek hálát adá, Könyörge, segítség lenne po-
gánra, Visselne gondot hada oltalmára,

Ott szép móddal bölczé táborát iártata, Két to-
rony közt szép sátrát fel vonnata, Salinarianac e-
gyic nevé vala, Aquariánac tornya a másik vala.

Az Károly elválásta ő hadából, Seregeket ki-
küldé táborából, Poganokat kergette tábor-
tól, Bizuást ezek közt hessé azoktól.

Czoda képpen az Affrusoc forgódnac, Mind
óránként azoc környül forgódnac, Louag, gya-
log, viánnoc farkalkodnac, Kimiletlen kit kap-
hatnac le vágnac.

Spinda Ieronimus ott el esék, Ki egy Numi-
datol el öklelőtté, Vgyan azontól felel vetteték,
Kin az Károly Czásár igen bánkodék.

Ezenközbe más fő ember is vesse, Federicus
Caretus ott ell vesse, Numidákban puska mia loc
vesse, Vallius ott szép két sereget bórze.

Czac hamar a régi város helyére, Karthago
rég temploma helyére, Két zászló népét allata az
helyre, Hogy lőnnének tábornac őrzésére.

Reménység mindékor nagy az Károlyal, Gya-
kran jár ki ő maga is Strazáual, Bistattyá népcit
nagy bátorsággal, Sémis néfél, tellyes bizodalómal.

Ezenközben Vallius gondol erre, Kéfit min-
dent tábor erősítésére, Mindeneket bistat erősít-
ette, Hogy ki ki mind gondollyon ő fejtére.

Telnece

Tessene nagy erős munkálodást ezen, Minden
földbeli nép forgodis ezen, Fő nép is mind kapás
kezébe vessen, Köz néppel együtt erős munkát tessé.

Az elkezdett erősségnek nagy helye, Kénserit
mindent munka tételre, Mert az Károly intette
őket erre, Hogy ez legyen nekik nagy őrzésükre.

Rólla Czáfár est végezte magában, Ha külső
becsének is ez munkába, Nagyob bátorsággal
lennék táborban, Nem olly főt vigyázás ked tábo-
rában.

Igen bizna az várbeli tolvajok, Táborra gya-
kran ell ki vőnek azok, Kic miat nyughatatlanok
Olasok, A táborból lövöldöztenek azok.

Ott egykorban az várból ki vőének, A Salec-
kal lanczárok ki iőének, Mind tábor erősségeig
menének, Kikre Olasok is ell ki menének.

Sarnensis ki fő, ott kert vala, Salec népével ki
ment vala, Salecláta tabortól messze volna, Rea-
tgre, lön Sarnensis halála.

Ast látván ő népe ottan futaméc, De nehéz
nép Törökektől vágatéc, Sarnensis marháia mind
el nyeretéc, Síp látora törökektől meg fosztattéc.

Czac hamar felett Sarnensisnek véuet, Iob ke-
zéd Barbarossának küldéc, Zafloiat is aiándék
be viuéc, Kiért nekik síp aiándéc küldetéc.

Rólla örömekben az várbeliac, Soc álgyu gi-
lyobist táborra főrnac, Tabortbelic igen főmoe-
koduac, Hogy halála lön illy icses wifinac, El-

Esmet más nap más fő Török ki vte, Neue Ta
bac, hánalkorban ki iou, Törökeckel fel hága
à töltésre, Spanioloc kéfen véuéc eűekben.

Meg farat Spaniolokban le vága, Mendefius
hadnagy sem faladharà, Mert ő fegyueres és el né
futharà, Kie az Tabac vgyan ou meg nyakaža.

A Sarmentus Férentznec ő záflóiat, El nyeréc
és teritéc ő ýtokat, Mert hallánac mindenfelé dob
bókar, Ő ellenec valo indulásfokat.

Igen hamar Károly is kéűült vala, Fegyueré-
ben oda érkezet vala, De à Török már az vár fe-
lé vala, Spaniolokat meg feddette vala.

Az dolgokon az Vastus meg indula, Minden
hadnagyokat ő egybe hua, Szazadosfokat is mid
elő hua, Azoknac ielen létekben igy főlla.

Soc győzedelmeket mű Czaárunknac, Velem
őűie főzertetec wrunknac, Mert nagy vólt ereie
mű iob karúknac, Diczireti, hire főp vólt hadúknac

Túteket most czac rövid főual inlec, Előbi ió
hir neie ingerledec, Ne láttassatoc most erőtlene-
kneec, Hol kellene lönnetec erőűlekneec.

A mostani véűégteket látryátoc, Hogy me-
uetic ez fegyuertelen látroc, Mert láttryátoc, hogy
ezec mind toluatoc, Kérlec dolgotakat meg iob-
bitzatoc.

Tanáczul én est adom most túűűktec, Parán-
czolattal is hadiom est neűktec, Véűégteket diczi-
rettre vi-

rette vigyete, Kiud ségyenteket el töltéte.

Immar vététe vian dicziretet, Magatok-
nac vegyete tífeséget, Ha ez vian ilyen vakme-
rőseget, Czelekődne, vegyete wy hirt neuet.

Sietféggel reáioc ki vítésre, Kétfé legyete ő tá-
ioc menésre, Fienként vigyázzatoc tú mind erre,
Be ne balladianac az ő helyekre.

Reménységűnc talám múnket meg nem czall,
Vakmerőknec talám ferencze fogál, Mindenkor
az vgy bátor sűueknec ál, Bátor merés, gyakor-
ta soc iót talál.

Ez elegyülésben meg történhetic, Őket v-
uén, vár kezűnkbe eshetic, Dicziretes hir new nek-
tec adatic, Soha neuetec el nem feleyteric.

Gradeus, Azuares és Cisnerius, Rodericus, Ri-
palta, és Sarmentus, Didacus, Abila és Rinicius,
Mondác, beféde nálloc foganatos.

Igen fogadác, mindent czelekesnec, Valami
fogálna az ió hír newnec, Minden veszedelmet
semminec vélne, Az ió intésnec őc eleget tesnec.

Ebben igen soc vdo nem mulhatéc, E dolog-
ban mikor harmad nap teléc, Töréc esmet ki vtni
bándekozzéc, Ben è tífé Gyaffer Agánac adatéc.

Ez Gyaffer Aga soc ió lanczároekal, Es kez v-
ues ió lőuó Affrusockal, Sinte dél sűbe ki vte az-
zockal, Nagy vakmerő képpen társalágual.

Tabor tölésére őc fel hagánac, Nyilat, gilyo-
bált tá-

bist táborra foránac, Spánioloc, Olasoc késsen vad
nac, Táborból két felől raíoc rohannac.

Czac hammar Vastius harmat sereget, Eze
mellé boczátà segitseget, Rendele táborban álló
sereget, Kúlemb kúlemb segítő seregeket.

Olly erős viadal két fél közt tarta, Két fél tíf-
teség ért erőssen viua, Mind két félben nagy soc
ackor el hulla, Puska lóués miat bennec soc hala.

Meg futamánac Ianczároc, Affrusoc, Erős vi-
adalban Gyaffer hadnagyoc, El esléc, és ez lóu ó
futamáslóc, Vágiác őket Spanioloc, Olasoc.

Igen sietnec az várban szálladni, Kereftyénec
sem akarnac rágulni, Várba egyút akarnac vellec
menni, Várbeli nép kezdesebe venni.

Töróc Sina látuán akarattyokat, Nem vár-
hatà mind kapun be azzokat, Kereftyéneckel ki
zárta azokat, De pogánoc tuduán ál aytoiokat.

Igen gyorsac ál aytóra sietni, Kereftyénec né
fűnnec őket vágni, Mind az várig pogánokat hul
latni, Raytoc lét bosszúfogot meg torlani.

Pocklul bánkodnac Gyafferén pogánoc, Ho-
gy el eset Gyaffer vitéz Agáioc, Velle el hullottac
soc ió Ianczároc, Vellec ősbue vesítec vitéz Penusoc.

Egy vitéz, fő Olas ackor el esléc, Vitéz Dida-
cus Abilat el lóuéc, Lóués mia Ripálta sebesléc,
Soc ió Spaniol, Olas sebesléc.

Róttenelesiúl várból lóuéldeznec, Vissza térés
G ij nchez Ke-

nehéz Kerebtyének, Mert várból fűrőléggel
lőuöldeznek, Lőés miat let Kerebtyének vesn ee.

Pironkodnac az várbeli pogánoc, Meg esme
réc embereckel ő dolgoc, Várból ki vésfre nem lön
tób gödioc, Vár meg tarrás lön forgalmatoságoc.

E dologban nem lóc napoc mulánac, Fő né-
peket Károly hiua tanaczinac, Kicckel el végeze,
Mondiac Sanczóknac, Hogy heába vdot ne mu-
laltanac.

Tanáczoec lön, hogy az várbelieknek, Félelem
vian feelmet adianac, Többsen búuet venniec ne
hadianac, Igaz feelmet ráioc balitsanac.

Vala Károly Czafárnac erre gondia, Mikép
pen Guleta várat meg rontsa, Törökeket várbá
mint meg baltsa, Éléslec, segítségeket el fogia.

Olly szép móddal várat kozbe vétete, Vastus-
sal fánccokat helyheftete, Egy felől Spaniolokat
helyhefte, Más felől fántzba Olafokat vete.

Taraskokat, álgyukat nekic ošta, Port, gi-
lyobist a fántzokba hordatà, Harmad fántzban
a Németeket hadià, Egyfers mind ronczac az
várat akarià.

E három fántzba fő népeket hadia, Aurianac
is Czáfár paranczola, Tíftiben hogy ő is liuen
el iárna, Negyed felől tengerirol várat rontsa.

Rötenctesen várat vini kezdéc, Földön haró
felől lönie kezdéc, Negyed felől Auria emberkö-
déc, A

déc, A tengerről lővéssel jól forgodék.

Röttekeres vala várnac viúása, Lővésektől
mind félek föld reng vala, Mint ha volna földnecc
meg indulása, Füst mia el véteréc ég villága.

Ezen lővéstől a tenger háborog, Eős forrás-
sal, tatyékkal fel forog, Mett sűrű lővéssel Aunia
fórog, Soc haio bőrfám lővéstől czikorog.

Förgó Inac minden felől Keresztynec, Földről
három felől, három nemzetecc, Mint mutattya ō
nekic tisztelgecc, Egymást mellyic halladja me-
fleségecc.

Olly röttekeres vala a roppogás, Lővés miat
mint volna föld indulás, Vala főtűtfég és igen
nagy zugás, Ben valóknac rómülés háborodás.

Gyakor lővéstől az várnac kőfala, Bástyaiual
földre vízbe bukada, Várban soc pogán a miat
meg hala, Paranttyusoc mind el hullottac vala.

Az vár lővést haynalban késtéc vala, Öreg ál-
gyuekkal délig löttéc vala, Négy felől bánralan soc
álgya vala, Símetlen kikkel várat ronttyác vala.

Régi vődötől foguan, a mint iriác, Miolta ál-
gyu bőrfámot találta, Illyen röttekeres vőrtat né
latta, Algyuknac illy focakalágát sem látta.

A lővéstől dél bűben meg fűnnécc, Földiől
a pórnac füst fel kellécc, Meg nyilatkozéc vilá-
ga az égnecc, Meg lártic vár törés keresztyneknecc.

Seregenként minden záflo allyánac, Hat lay

torat mindemiknec adának, Akarattya mert ez
Károly Czaárának, Hogy menyenec ostromla-
sára várnac.

Derék ostróra hamar indulának, Mikor trom-
bitác ostromra futatnac, Mert Károly Czaártól
bátoritatnac, Nagy zörgéssel ostromlásra rohiannac.

Olly igen emberkednec Spanioloc, Némec-
kel forgódnac az Olasoc, Igen felelmesc várban
pogánoc, Mind az által lövöldeznec reaioc.

Minden felől törésteket meg hágác, Cefut Si-
naual Törökec hogy látác, Magoc né bizuán ha-
mar futamának, Fő Törökec Sinaual szálladának.

Imit amot várbol Töröc szálladoz, Soc közzü-
lec tenger habiához kapoz, Véletlen vesélt az vő-
raioc hoz, Kin a keresztényen had igen vigadoz.

Nagy vigan az Spanioloc vadászác, Berkek-
ben a Törökeket fogdászác, Az vizen is Töröket
madarászác, Kimiletlen pogánokat nyakazzác.

Ot, soc pogán testet földre hullatnac, Mellyen
nagy őreme vagyó Károlynac, Vésédelmét hogy
láttya pogánoknac, Es szép nyereséget az ő hadának

Soc álgyu főrsámot várban találzac, Soc ha-
iókat az vár allól ki vonsznac, Kiken vigasága na-
gy az Károlynac, Sertelen bánattya Barbaro-
sának.

Vagyon nagy gödban erről Barbarossa, Mint
országot Czaárának tartassá, Károly ellen mit
meg öl-

megöltalmaſthaſſa, S'egyén válláſſát mint táuoſ
tatháſſa.

Olly igen ez kár válláſſon bánkodik, Ez híré
haluán ſertelé ſomorkodik, Elmeiébé igen meg
haborodik, Mindenképpen magában veſekedik.

Gondolkodik magábá nagy dolgokról, Iken
valo dolga állapattyáról, Mint viſſeltyen gondot
méltogáról, Nagy Tunnis orſágnac birodalmáról

Róuid v'dön Sina az Ianczarockal, Es velle el
falladot Affruſockal, Barbaroſſához érközéc az-
zockal, Velle meg maradot fő tárfaiual.

Azzokat meg látván à Barbaroſſa, S'idalom
beſédeket raioc hányà, S'egyé válláſſal azokat or-
tázza, Es nagy fenyegetéſſel pirongatà.

Czac hamat Sina, tárfai képeben, Barbaroſſa
nac felele illyen képpen, Tudod dolgúkat nekűné
mindenképpé, Vóltúe mindenkor vitézłó életbé.

Igazán ha ſabád moſt velle ſólnunc, A míg
fegyueres embereckel vittunc, Dolgainkban mid
addig iól forgottunc, Semmi dolgunkban meg
nem fogyatkóſtunc.

Oſtan mikor pokolbeli ördeggel, Vinunc ke
letéc ő dúléſſégűel, Ki mŕket ő rettenetes tüzű-
el, Iyefte, föld indulás felelműel.

Semmi czedad ebből réked re legyen, A te
ſűved háborodáſt te legyen, Ha eliótűné illy na
gy ellenſég ellen, Ki az váiban ſenmit nem had-
ta éppen.

Igen nagy rőttenéssűnc lón dögától, Bpor-
kolbeli ördeg hatalmától, Égő tüze rőttenetes vól-
taról, Czodállýac ást, mint szabadultunc attól.

Sőt ez után á te iob szerenczedben, Szolgállúe
te neked minden vgyedben, Ha velűnc lóttel vól-
na bómélyedbe, Te is meg rőtterél volna búuedbe.

Segítseged leűnc mű ez várasban, Ez vára-
nac, várnac meg tartassában, Tunnis orfágnac
óltalmazásában, Ellenfégeddel valo viadalban.

Illy befédeket haluán Barbarossa, Lón ő ha-
ragiánac hátra hagyással, Ó haragiár fordita na-
gy szép bókra, Inie őket orfág óltalmazásra.

Minnyáian kérlec hogy most ez orfág ért, El-
lenféggel viunc maradással ért, ló birűnc ne-
uűnc ért, nstetégűnc ért, Soliman Czafárnac
méltosaga ért.

Olly bizonyal hissem én est búuemben, Gule-
tárol Károly illy nagy őremben, Nem leszen: Mert
esmet fordul kezűnkben, Sőt leszen Károly nagy
keferűségben.

Az Numida seregec jelen vadnac, Cyalog, lo-
uag, szép haddal velűnc vádnac, Éni, haloi, mű
miletűnc akarnac, Egyút velűnc szolgálnac á
Czafárnac.

Nagy kazdagon Numidáknacfűzete, Fő né-
peket kazdaglággal terbele, Afrusoknac is kazda-
gonfűzete, Numida had nagyhírséget jelenre.

Ez Hísto-

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE

Mint őr Muleassés Király Károly Czaárhoz
Es mint hartzoltanae, &c.

DER ÉC viadal módiát immár el kezdem, Ha
most meg halgattyátoc én befedem, Mule-
asséről befedem el kezdem, Károlyhoz ő jóvé-
set meg jelenten.

Régi király nemzetsegből ez vala, Ki ez elő
Coronás király vala, Tunnis országban wrako-
dic vala, Barbarossától ki vzetet vala.

Ez dolgokban Czaár mikor forgana, Azon
közbe Muleassés el iuta, Tulso Numidiából ki-
vota, Dorax hertzeggel Czaárhoz őr vala.

Akor Károly Czaár ő látorában, Sétikiben
v vala mekko lagában, Muleassét hogy be vitte
látorban, Kince nagy bizo lalmi az Károlyba.

Siet meg apolni Czaár job kezét, Ered mu-
tatni engedelmességét, Keresztén Czaárhoz ő
nagy hűségét, Hozza jó kedvűt és nagy re-
ményességét.

Derék fiua tolmácz által ettől lón, Károly
Czaárnak könyörgést ettől tón, Hogy orszagát
Károly neki meg adna, Mert kezében lésen a
mint ő látta.

Esse monda: Hatalmas Czaár, én hísem, A-
zért hozot ide az én lstenem, Noha fellegedd
H külemböz

külembezt hitem, Kiváltságomra légy nagy segit
ségem.

Vgyan azzon nagy Isten én is vallom, Ki az
egyet teremttőre imádom, Im orfágó kezében le
fem látom, Nyiluan valo győzedelmedet látom.

A közenséggel való ellenfelet, lőttel meg ró-
tani kegyetlenfelet, Kin job réfere ventel győze-
delmet, Mert kezdedben látom fő erőllfelet.

Látom nyilván, hogy ő gonoszlagokat, Most
meg fűzetic fécet oluaylakokat, Te általad híű lako
lakokat, Touáb nem visic ő gonoszlagokat.

Kegyelenségeket mostan meg rontod, Ez or-
fágot tudom hogy el foglálod, De reménységem,
hogy nekem meg adod, Mert efit mutattya Cza-
fári nagy vóltod.

Oly engedelmesen adót megadni, Kétf kétf
felfégedne foglaltatni, A míg éle nagy hiwte
gel engedni, Ió tétedről soha nem felejtőzni.

Soha kértéged felöllem ne legyen, Ió rételed ne
kem kezessem kessen, El vót ió rétel feledue nem le-
ssen, Mert én búuemben ez be iruan lessem.

Ellenségim ellen Siciliából, Segítséged váro-
s Sardiniából, Felsőged közel való orfágidból,
Hiszem segítségül léfio vóltotból.

Régi nemzetfégem, hiszem meg nézed, En Ki-
rály nemzetfégem meg tekinted, Mert Czafár vagy
ron lássom könyörülled, Meg vót orfágot kezé-
ben erefted.

Vélekedeken Károly meg felelt, Tolmács által
hamar felel ezekre, Vgyeközet nagy soc vődic
erre, Hogy toluaiokat földről eltörellye.

Itt meg fűzeréfle soc toluaylását, Barbarossá-
nal az ő soc rablását, Segitlegül hitta mennyci at-
tyát, Es à Christust, egy Megválto sient fiát.

Czac meg lássa, hogy ő hitet meg tarcza, Mert
kérseges, mint Penusoknac módia, Meg véuen or-
szágát, neki meg adia, A mit mondot, czac ma-
gát ahoz tarcza.

Iő keduelet Muleassles halgata, Károly iő bá-
dékától hálát ada, Mindeneket nekie fel fogada,
Mind à loane, à mit Czásár akarna.

Azért Czásár királynac kezét foga, Mellyel
neki nagy kegyelmet mutata, Egy szép látott kö-
zefel vonatà, Muleasslest à satorba szállita.

Czelekődie Király nagy emberféggel, Elmer-
ködni erőkedie fő néppel, A tábort meg körüli fő
népeckel, Nézi tábort melly nagy erőifiréflé.

Ott álgynak, taraszkodnak sokságát, Hogy
meg néze hadi főrsám soc vóltát, Czodállyà à Ká-
rollynac soc puskáát, Tábornac hertelen illy
munkáát.

Meg kérdezéc ő tőle az Hadnagyoc, Barba-
rossa ellen ha elég hadoc, Sömbe viadalhoz ha va-
gyon módio, Ha meg verethetné töllec toluaioc.

Meg felele Király erre azzoknac, Iolehet, nagy

Hij hada

hada Barbarossának, Penuſoc nem iö ſüvel hoz-
za vadnac, Fegyvertelen ſeregeket Numidának.

Egy keues Töröc ſin népe ki vagyon, Melly-
höz neki fő bizodalma vagyon, Ne véllýeć hogy
az ſoc viadalt állyon, Sokat azokban meg hálnia
hadion.

Numidákat viadalnac állattyá, Azzockal Pe-
nuſokat ki bozártyá, Azokon tú ſüneteket pro-
bállyá, Lanczárokat ő ſükſegére tarttyá.

Deréc hada Penuſoc és Numidáé, Azokat vel-
letec ſömbe vitattyác, Kiknee vérét velletec ki on-
tattyác, Ielen kéſnee, ha győzedelmet lárttyác.

A mit műnelhet az ő vérec kőuül, A Törökek
nec veſedelmé kőuül, Mindent kéſért máſnac ve-
ſedelméuel, Az Affricabelieknee vérecek.

Tú nektec pediglen az viadalban, Sullyosb
ſemmi nem leſen dolgotokban, Mint hogy kéſtec
hęw vđön ſómiuſágban, Hanem ha hordóſtoc
vizet hordókban.

A napnac forroſága és ſómiuſág, Viadaltok-
ban leſen ártalmaſág, Nap hęwſégétől, fegyuer
tól ſaratſág, Ebből iö tú reároc nagy ſómiuſág,

Czaſárnac eſt hadnagyoc meg beſélléc, Mel-
lyen ſüue igen meg vidámodéc, Győzed kmre e-
zen indulatéc, Bizonyos reménſégbe bátorodéc.

Róuid hartzog napoként történéc, Töröc
s Numida louagoc ki iönee, Táboiból, Spanioloc
is ki me-

is ki ménec, Vtközésséc, kemény hartzoc ot kfinee

Egykorban pogánoc apro álgyukat, Nem
messze táborhoz vonác azokat, Táborra mind lö-
ueldözéc azokat, Így mutattyác az ő bátorfágokat.

Rólla Károly nem sokat gondolkodéc, Tá-
bor őrzésére had rendeltettéc, Montegius Czásár-
tól ki küldettéc, Pogánockal szép viadal kezdetéc.

Vgyan Czásár szép seregeket bórze, Louago-
kat, gyalogokat rendle, Kicél a táborból hartz-
ra ki ménec, Pogánockal vgyeköznie kezdé.

Montegius hamar sebesedéc, Egy fő Numi-
datól meg ökleltetéc, Garzias Lassius is ot elésséc
Spaniol Karaffától meg tartatéc.

Foglyá mert ot elsic vala Garzias, Federicus
Karaffa neki liw társ, Kitől törtinéc társa éit vér
ontás, Ő maga vérében is lön ki omlás.

Eft látván Károly, a fegyueresséckel, Segitse
gúl ménec nagy sietséggel, Pogánoc ot létét nem
túrhetéc el, Meg futamánac ec hertelenséggel.

Az álgyu főfámokat el hagyánac, Mind az
által futásban hártzolánac, Mind két félben sokan
ot el hullánac, Sűő lövésséc az hartzon valánac.

Istent, bent Iacabot Károly kiálttya, Egész ha-
dánac hartzon ez ilet hagyá, Poncius András el
tytue ot láttya, Louag vii pogántól szabadittya.

Czac keves Cöiög louagia Károlynac, Kic po-
gánhoz hartzon hasonlítaniac, Pogán ellen har-
H ij, rzon igen

azon igen forgódnac, Coroneus Lázár Hadnagya azzoknac.

Illyenképpen hogy az hartz végeftetéc, Harmincz ezer pogán öfue gyűteréc, A Barbarosától bátoritatéc, Hadnagyul egy Numida pap adatéc.

Vala egy torony Kartagónac dombián, Kiben az Károlyl lép népet falituán, Tábor legyen toronyból óltalmazuán, Ez toronyra vala pogán induluán.

Meg floritottác vala à toronyban, Spanioloc valánac már nagy kinban, Tűz és fűst miat vadnac ohaytásban, Pogánoktól erős ostromlásbá.

Seregeckel haluán Károlyl indulla, Gyalagokkal, lóuaggal lépén mozdulla, Erős viadalt pogánnal tartta, Kiket végre Károlyl meg futamta.

Az pogánokban sockat le vagánac, Ott halála lón nagy Numida papnac, Velle öfue icles fő Numidáknac, Slep nyereséget lón Károlyl hadánac.

Czoda bátorsága Károlyl Czafárnac, Ielen akkor lónni minden dolgánac, Tekintetet ad ő méltóságánac, Hirt neuet hagyor vitána valóknac.

Vala egy nihány or à fő népekben, Kic valánac illyen vgyeközésben, Hogy elég vóna már à tífiefégben, Meg teritenéc Károlyl ő földében.

Nem túrheréc akarattyoc jelentéc, Tanácsokat Czafárnac meg emlitéc, Czafártól befedec meg halgaratéc, Végezetare hogy dolgokat végezéc.

Dorgálás

Dorgálás képpen Czafár nekic fólja, Mint fe-
lékenieket feddette vala, Mert ő dolgot alkotmat-
lanfág vala, Fekle, miel ő süvec rakua vala.

Ott a Czafár el kezdte ő befédet, Hogy ne
feltenéc semmiben főmellyét, Mert Kerefi yenség
óltalmaért fiét, Nem fánya, és ki ontani ő vétér.

Sőt azért iót mostan ő Affricába, Hogy gő
dot vissfelne méltoságára, Kerefi yén orfágoknac
óltalmára, Pogánoknac lönne nagy romlásfokra.

Ezec hogy ha így nem történheinnéc, Lön-
ne tífesleges halálfeicknec, Adnác meg így kike-
ket Istenneknec, Így is fégyenséggel tauol legyennéc.

Váriác czac meg már az hólnapi napor, Meg
láttyác pogannal viadallyokat, Mert Isten vezérti
az ő hadokat, Ó visseli nekic mindé gondiokat.

El kezdet dolgoknac bekét hadianac, Vitte-
zeknec feklmet ne adianac, Bátor sünet ő magok-
nac fogianac, Könyörgéssel Istenhez ohaytsanac.

Ne fellyenec, Mert ő az ellenséggel, Sőt be
meg vi bátron a pogán néppel, Az egy igazság
ért kegyetlenekkel, Isten iden kfen ő hűcuel.

Tölréfecket refnec Guleta várán, Minden felől
az vár meg omlotfalan, Sietéggel mindenec ké-
fen áluán, Guleta varába népét válsítuán.

Vapjó Czafár el indullo fándékban, Kegys
Istenélőz fel kiáltásban, Kén ferenczefité ő ha-
dában, Vegye őket fent fánnya árnyékában.

Sec clay

Soc olaj kertec, kic környül valának, Kinec ál-
tal azoc el iának, Hami czilárdiága volna
pogának, Hamar mindé liit kimet meg hozának.

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE.

Az étközettről, mint lő Károly Czásár diadalma
à Barbarossá ellen, Es mint éltette Muleassett
az ő elebeli Tuncum Királyi fékiben.

VEGYŰC elő két had bömbe állásár, De-
réc bérént hadac bömbe viuasár, Pogano-
kon Karolly boszu állásár, Muleassett helyére
állásár.

Paranczola Czásár az Vastiusnac, Hogy in-
dióia lönne fép hadának, Viadalhoz rendellye
módiát annak, Kétfé léuén hadac, meg indullyanac
Rendel: el Vastius az hadakar, Bal kéz föl
fárnyul az Olafokat, Job kéz föl hadià Spanio-
lokat, Közébben Németeket és álgjukat.

Elöl forgódic fép fölül Vastius, Mert fő had
nagy vala, bölcz, igen okos, Stueben is vala na-
gy bátorságos, Károly vala bène nagy bizodalmos.

Czásár helyét hadià közép zázióknál, Vala-
gator vitczekkel, wrackal, Fegyueres louagockal
gyalogockal, Nagy soc iámbor vitcző ferhackal.

Albanust választa hátul iáróban, Mellé adá
fegyueres louagokban, Gyalog fegyueressék és
puskássók-

puskásfökbá, Hogy forgódnéc, lőne bátor dolgábá.

Trombitát futatá, Dobot vité, Sűpen rendelt
haddal Károly erede, Lusitanus Laios vagyon me-
lete, Mert fogorlága forgódic melete.

Vala Salernitanus Olaf hadnagy, Vén Alar-
ko vala Spaniol hadnagy, Ebersteynius vala Ni-
met hadnagy, Mint iamboroc forgodnac, és egy
sem lágy.

Rötenetes had indulássa módia, Sűp hadak-
nac sűrő lobog zászlóia, Zőreg dobia, harlag tőc
trombitáia, Karolly Czásár magábá est: vigadia.

Az elrendelt hadat mind féllel elária, Minden
rendeket erőssen bűstattyá, És nagy intésseckel ba-
torittyá, Hadnagiokat viadalhoz oktattyá.

Diadalmat nagy bizonynyal réméli, Sűuénec
bátorlága erre vűsi, Erőssen Istennec iouóltát hűsi,
Bűstátát hada előt így kezdi.

Emlekőzzetec meg erről vitezec, Soc győze-
delmet neké bűrzettetec, Allatá nem vőlt bűgyenbe
estec, Sőt vőlt dicziretes győzedelmetec.

Oly hires vőlt mindenbē vitezetec, Műsse hal-
lot io hűretec neuetec, Dicziretes vőlt tū had vűsse-
léstec, De most tū seb és iob hűt neuet vűstec,

Pogán ellen most erőssē viatoc, Az Istemben le-
gyen bizodalmatoc, Győzedelmet ő általa váría-
toc, Reménységben hűdétec, nem czallatoc.

A segít meg, a kiért hadakostoc, Mert most hű
I ellené

ellenfégi ellen vitor, Bizonyal segítségét meg lát-
tyátoc, S'ép nyerefégeckel meg kardagultoc.

Túrietez azért most az nap hewségét, Es fe-
gyueretek nec ő nehezségét, Ez nagy főuenyt és
pornac fel kelését, Mutasiátoc búuetez keménységét.

Reia Károlynac vitézec feklenc, Ő bauára ne-
ki illy vállást tesnec, Fel kiáltuán, mindenre kéffec
lesnec, Minden nyauallyát tőrön el s'enuednec.

Őtet Királlya nem czac Affricában, De még
Coronázos Ierusalembe, S'ent koporso leszen sa-
badulásban, Őtet fel emelic illy méltóságban.

Pogánockal kéffec őc hadakozni, Bátorfággal
most is főmbe meg vini, Régi győzedelmeket
wyítani, Igaz hit melet mindent el s'enuedni.

Eft végezuén Vastius maga mellé, Válogatà
ő forgodásu mellé, Iò Spaniolokban választà mel-
lé, Két zászló allya puskástfeie mellé.

Reaioc v'necc soe felől pogánoc, Könnyű s'er-
rel mert vadnac az Affrusoc, Lőuöldezie azzokat
à puskástoc, Kic előt gyakran furnac pogánoc.

Forgódnac ott Spanioloc, Olástoc, B'stattás-
salien vadnac Hadnagyoc, Ingerkednec ő vel-
lec à Pogánoc, Sok s'or furánac, sok s'or t'ernec azoc.

Imé vitézec hewségnec miatta, A fegyuer ne-
hezségénec alatta, Bágyadnac főmüfágnac mi-
atta, Futua s'ietnec egy meg látot kútra.

Lön è miat meg romlása rendeknec, Maga
hordoc.

hordókkal hordásia vizeknek, Meg nem bűnnie
 oltatni seregeknek, De nem lehet enyhítése hűw
 ségnek.

Igen haragú Vastius magában, Hátra veri
 népet a rend állásban, Sokan vadnac fő fogadat
 lánfágban, Kin Czáfár is meg haraguéc magábā.

Vtánnoc indula meg nem túrhete, Sokaknac
 az hátokat ott meg vere, Seregekbe azokat víssa
 vze, Meg bomlot rendeket így meg épűe.

Mikor kéű serezué seregec mennec, Pogán fe
 lől ottan hírec iouénec, Tunetum:ól három mély
 föld ióttene, Viadalhoz őc sepen kéűltene.

Ez hír haluán Károly igen forgódic, Hada
 tölle igen bátoritatic, Vastustol minden rend el
 iáratic, Meg bomlás rendekben nem találtatic.

Igen hamar két had sőmbe érközic, Barba
 rossa hada nagynac láttatic, Bizonyal sáz ezer
 nec az mondatic, Sűrő zászlókkal had ékesnec tetzic.

Vonata elő pogán soc áldgyukat, Kerebűyének
 re lőtere azokat, Hogy meg boncza sepen sör
 zet hadokat, De nem tehere aual ártalmakat.

Siet Vastius is arra gondolni, A pogánokra
 áldgyukat vonnatni, De látuan annac kéűedelmet
 lőnni, Kezde ebben tanácsát változtatni.

Vitézec bűue nagy geriedéslekben, Vadnac
 viadalhoz nagy iell kéűésben, Daualus Vastius ő
 tül bűueben, Hogy illy ió ielt esmer az vitézekben.

Nagy ió kedved erről Károllyal főlla, Neki tet-
zic álgyu nera búkfég volna, Melly nem minden
kor haszonra szolgálna, Vitézekben ő most nagy
ió ielt látna.

Itt történhetic è kéfedelemből, A pogánfág
bíuuet véfen ezekből, Mú vitézúnc bíue lassodíe
ebből, Ne kételkedíúnc mú győzedelmünkől.

Czáfár erre Vastiusnac fekle, Dauale, A mú
nėked tetzic ebbe, En is vagyoc most azon erte-
lembe, Az vitézeknec furás te ielt ebbe.

Vigan meg főrzem efr, Vastius monda, Czá-
fárral à seregeket bístara, Viadalra nagy bípen
bátoritá, Az vtrán Károlly Czáfárt meg bílita.

Már én is élec én birodalmammal, Te tőled a-
datot hadnagyfággommal, Paranczoloc nėked
hogy hamarfággal, Innét táuozzá Czáfár gyor-
safággal.

Sietféggel meny nėked rendelt helyedre, Tőné-
netből ne légy vėfedelműnkre, Mind ez egéfi had-
nac nagy vėfėllere, Mert egy gilyobis vrtat nyit
ezekre.

Arra Károlly mossolyoduán fekle, S'ólla nėki
Erről semmit ne félne, Mert nincz Czáfárokról
emlekőzetbe, Hogy senki vėfėt d'álgyu lőuésbe.

Leg ottan azért Károlly meg indula, Az ő nė-
ki rendelt helyre be állá, A kőzbe foc dob, trom-
bita főlala, Rőutenetessen had őfue roppana.

Vagyon

Vagyon két felől oly erős kiáltás, Rottenetes
nagy czattogás, ropogás, Tetzic hogy lehen eg
ből backadozás, Es hogy allattoc vagyon föld in-
dulás.

A keresztényénc sűrön lövöldeznee, Gilyobif-
sokkal pogánokat vesítnee, A pogánoc is akine
czelekeftnee, Nyilar, gilyobist sűrön raioc hintnee.

Tertinetből Ferdinandus Gontzaga, Ki leg e-
löl vőközéc pogánokra, Egy fő Numida hertze-
get le vága, Vtánna valóknac szép vtat nyita.

Ott hamar három fázat pogánokban, El lö-
völdezénc az Affrusokban, Kin pogánoc lönee
háborodásbá, Es az álgyc melől meg indulásbá.

Rottenetessen futásokban hulnac, Keresztýé-
nektől löetnee, vágatnac, A Barbarossa hada mel-
lé futnac, Meg téréfre nem bátoritathatnac.

Ezec félelmet Barbarossa látván, Ottan hadi
tanáczat meg fordítván, Ellenfége ellőt lön meg
indulván, Tunetumban ő hadát be sálítván.

Meg sálita a több futo népeket, Váras körüyül
az hostatokban öket, Seregenként mind el rende-
le öket, Es maga mellé tarta törőkeket.

Gondolkodic, az ő esét forgattya, Mint Ká-
rollyó ségyenét meg torollya, Erős bőbbsuiát mit
rayta meg állya, Solimannac mint az orfágot
tartza.

E meg lőt dolgoz Károlly vigadoza, Ellenfég

Éaborra helyére állá, Erről fő népeckel tanácsot
tarta, Hogy másod nap Tuncumot meg állá.

Nagy féltmec Pogánoc fővet állác, Károly
tanácsát mert nekic meg hozác, A Numidác mi-
kor è hirt meg hallác, Barbarossát seregengként el
hadiác.

Ezeken Barbarossa meg iyede, Sokasánál felet-
teb meg röttene, Czoda dolgot ő gondolnia kez-
de, Melly gondolatot fő népeckel közle.

Röttenezes vala ő gondolattya, Mert vala hat-
ezer Keresztyén rabia, Tuncum tömletze ezeket
tarttya, Meg ölnie ezeket mind akaria.

Igen vissza tertzé Czefut Sinafnac, Hammar
állá erről Barbarossánac, Nem illic est művelnie
Királynac, Tisztelése ellen Coronaiánac.

Sinas mondia, Mert erről féltmedet, Károly-
nac jelented röttégésedet, Féltmedben kétségbe
elésedet, Meg fetteštenéd ió hír neuedet.

Hamar euel ió híred fetteštened, Vitézeket illy
dolgoddal röttented, Ó bátorságokat euel el ves-
ted, Táuozzék tölled ez czelekedésed.

Vgyan czac az, E dolgot hátra hagyad, Soli-
man Czáfár haragiat meg lássad, Ez dolgoddal
ellened ne indiczad, Az ő nagy méltoságot meg
gondollyad.

Meg állá haragia Barbarossánac, Engede a
Czefut Sina főuánac, Meg engede elteket rab-
boknak

boknac, Várból méne templomába várasnac.

A Metfedbe alá méne hadáual, Sömbe legy
en az várasbelieckel, Nagy Tunetumbeli fő wr
fiackal, Végézzen maradáffokról azockal.

Nagy őrem ádatéc fegény raboknac, Két fő
Török folánac egymásnac, Szabaditoi lönnénc
raboknac, Az várat meg vénéc Károly Czaárnac
Icles dolgot akarnac czelekedni, Poganfagot
akarnac hátra hadni, Régi valláffokrol még em-
leközni, Istenben, s Iesus Christusban őc lünni.

Vala egyic Spaniol nemzetfégeből, Neue Fe-
rentz neki Medeliombol, Memim neue à Török
neuezetből, Rab nézetféget ki meg síána síuból.

A másic neue Catareus Vintze, Dalmata ő,
de Törökül más neue, Ez herelt vala, Gyassier Aga
neue, Méltó nekic neuec emléközetre.

Es hogy Barbarossá méne városban, Meglát
uán, hogy keűs Török az várbán, Hertelen lön
à tömletz fel rontásban, Mind à hat ezer rab fa-
badulásban.

Ezec várbán à fegyuer tarto házar, Fel töréc,
fegyueressitéc magokar, Imit amot ben valo po-
gánokar, Sörnyen vágác vár piarzon azzokat.

Végre vár kapuiára sietnec, Ramáda Agáual
vgyeközénec, A Törökec töllec meg győzeténec
Vár kapuián töllec ki vzeténec.

Igen hamar siet Barbarossához, Olly hírt vi-
sen, ki

Ben, ki önekie gonos, Az Czfut Sinára nagy át
kókat hoz, Hogy őt volna főuel à rabokhoz.

Vigan rabot várbelieket tesíne, Keresítyén
el nyert zárlókat ki tesíne, Porr fel gyutással is ie-
lket tesíne, Károly hadaba őc így hírt íelentne.

Ezenközbe mennec Muleasshöz, Tunetum
bol ő régi Királyokhoz, Wy hírt mondna nagy
Tunetum varához, Gyakor híre hamar iutna
Karollyhoz.

Igen hamar à Czásár el eréste, Gyahent és
Bucka Nyirat gyorsan küldé, Síp haddal várba
à Rabokhoz küldé, Várbelieket aual erőste.

Nagy somoru keduel à Barbarossa, Mene kö
nyörgeni vár kapuiára, De tekintet nem lön mel-
toságára, Mert emléközne régi bánékára.

Vellec sokat pogán nem beszélhete, Látá dol-
ga neki ot iól nem lönne, Nem iól bánnac várbe-
lie ő velle, Nyilat kezéből ráioc lőuöldeze.

Ő dolgáról nem sokat gondolkodéc, Fut-
máfra népéuel kábolódéc, Het ezer sámú haddal
meg futaméc, Hipponba sietni vgyeközéc.

Reytötte vala ot el soc gallyait, Vízbe merítö-
te vala náfadit, Várban hatta vala hadi főrsé-
mit, Vár erősségére ő hiw főlgait.

Az vár vala, váras egyic kezében, Vagyon
reménsége ő hiueiben, Hogy felőle nem esíne
kefítségben, Figyelmesec vóltac az vár őrzésben.

Fel vona-

Felvonarà oda sűrűn hayoit, Felrakatà mìnà
den hadi sörfámit, Esmet hadia várban hiw söl-
gait, Kiknec aianla minden segitiégit.

Igen siet ő az Algeriomba, Eueznie az ő bi-
rodalmába, Ifianta meg vót ssep Királyságába,
Semmi reménsége nincz Tunetumba.

Deréc haddal à Károly meg indula, De hogy
ellenfég futásat meg halla, Genuai Adamot el vá-
laszta, Ssep hajoekal pógán ellen indita.

Ez hogy közelget vala poganokra, Látà ké-
ssec vólnánac viadalta, Nem esmere ő elég vóltat
arra, Nem lón bátorsága menni azokra.

A pogán sem vze keresztényeket, Mert nem
tudta ő erőtlenségeket, Tudatlanság mia valla ez
vétket, Algeriomba viuc Törökeket.

Czáfár hogy közelget vala hadával, Tunc-
tumhoz à győzedelmes haddal, Váras népe ki
iöuenec à kolczal, Hogy Czáfárt befogadiac vi-
gasággal.

Mulcassès könyörög à Károlynac, Kegyelmes
legyen várasbelieknek, De nem hihet Károly sem-
mit azoknac, Mert né állottac à fogadássoknac.

Ez előt, Mert hò pénst ígértac vala, Egész had
nac, èfogadás löt vala, Előb előb mind mutogat-
tac vala, Mind az oráig meg sem adtac vala.

Igen siet Vastius be várasba, Várasbol esmet
siet be az varba, Hól fogadac ötet nagy vigaság
K ba, Egy

ba, Egy rab reytet kénczet neki mutata.

Meg mutata Vastiusnac egy kutat, Abban
lónni harmincz ezer aranyat, Ki halálfia Vastius
azokat, Neki végre Czáfár ada azzokat.

Ezenközbe városba lép seregec, Be érköznee
seregenként vitēzec, Olašoc, Spanioloc, és Né-
metec, Predaláshoz kezdēnec ott mind ezec.

Minden felé telēnec kapdoslásokot, Vágiác az
engedetlē Penusokat, Predára hányác soc kazdag
sagokat, Nagy soc ezüsteket és aranyokat.

Oly keserues lōn ez Muleassēnec, Hogy láta
veszedelnet nemzetēnec, Mert Németec nem ked-
ueznec senkinec, Kiméletlē mindeneket meg ōlnec.

Raytoc semmit azoc nem könyörülne, Spa-
nioloc kazdaglāgnac ōrülne, Pogán ōlēt hat-
tác Németeknec, Olašockal ōc aranyat keresnec.

Ezenközbe Muleassēs Czafárnac, Könyörēg,
legyen kegyelmes várasnac, Kiáltatā Czáfár ot az
hadaknac, Hogy véget vessenec az vér ontásnac.

Senki embert ne ōllyen paranczola, Foglyot
se fogion ašt erőssen hadiā, A ki nem fogadna,
meg nyakastattya, Így vérontást vitēzeckel ha-
gyattya.

Serény iffiatskákat és szép leányokat, Reyte-
getnec el azért aššonyokat, Tirkony tengerre ik
tattyác azokat, Vitēzec mert nem tűrhetic ma-
gokat.

E soc ōl-

És loc ölekléstől és predalástól, Késsen búnné-
nec meg raggadozástól, Meg kazdagitattánac
az váraستól, Tunetom váraستا kazdagfagától.

Vége hogy lön è nagy loc öleklésnec, Virez
lő népec meg czendesedénec, Vigan nyereségeken
örüendenecc, Halákat adánac à nagy Istennecc.

Öruendésse Károlynac is vagyon, Mert Tun-
nis ország ő kezében vagyon, Czac egy dolgon
néki bánattya vagyon, Barbarbarossa hogy fia-
badfagban vagyon.

Lön könyörgéssé csmet à Királynac, Hogy
hiuen foglal hóltaig Károlynac, Czac ő legyen
királya az országnac, Meg füzeti adaiát à Cza-
fárnac.

Igen nagy kegyelmessége Károlynac, Meg
engede országot à Királynac, Illy móddal, hogy
hiw legyen mint wránac, Mind pediglen az ő
maradékinnac.

Sebes lép két madarásó Sólymokat, Numidi-
ai két hamarlouakat, Adoba Károlynac adia az-
zokat, Eftendenként meg küldie ő azokat.

Ellensége legyen Töröc Czafárnac, Barátfa-
gát ne vegye Solimannac, Igy legyen baráttya Ká-
rolly Czafárnac, Mert Károly által wra országnac.

Hò pénst füzessen Guletaiaknac, Válogatot
ezer Spanioloknac, Véike eben ne csec Királynac,
Igy marad békefegében országnac.

K ij

Mert

Mert Károly Czáfár a Guleta várat, Magá-
nac tartà Affrica báltyaiat, Benne hadià soc vitéz-
lő fogaiat, Illy móddal ada Királynac orsagát.

Győzedelmes haddal Károly meg tere, Sicilia-
ba ő vissza őueze, S'ép győzedelménc nagy lön
ő hire, Soc felől mennee hada nézésére.

Nagy hála adást tessén Károly Istennec, Igaz
hatalmas gond visselőinec, Irgalmas és kegyel-
mes vezérénc, Őtet valla minden segítségénc.

Ezeket ki be rendele versekben, Iouust olua-
sa egy iő keduében, Ha ki oluafni akaria bőueb-
ben, Meg talállya harmintz negyed könyuében.

Más fel ezer hetuen egy estendőben, Mikor
közégetnénc à bőyt kezébben, Kalota fekkben vé-
gezéc Erdébben, Nagy dicziret Wr Istennec men-
nyekben.

Laus Deo. Finis.

CRONICA

MELLYBEN MEG IRATATTIC

Prister Iohannis, Az az, A nagy Ianos Pap

Czaßárnac igen nagy Czaßári birodal-

ma, Ki Indiában bir igen nagy

bőw földén.

S O C Dolgokról wrac már nektec íoltá,
 Historiák ből szép dolgokat irtam, Icles
 dolgokat versekben ki adtam, S'ölloc
 most Indiarol mit oluastam.

Panasz lenne hogy ha est el halgatnám. Mit
 arról értöttem ha ki nem adnám, Czac hiába én
 magamnac tartanám, A kie nem tudíac, azzok-
 tól meg vonnám.

Emlekezem azért nagy Indiarol, Feiedelmé-
 röl, á nagy Ianos paprol, Ianos papnac ő nagy
 birodalmárol, Feiedelemsége állapatyárol.

Czac rövid beßéddel nevezetiröl, Induslokncac
 keresztýenné létekröl, Keresztýenségekcac az ő ren-
 diröl, Halgassátoc icles dolgot ezekröl.

Tatár Czaßárnac nagy ő birodalma, Mellyel
 határos nemes nagy India, Indus viziröl vötte ne-
 uét India, Hosszu és széles neki birodalma.

A nap fel kelésséröl nap nyugatig, Három e-
 zer, három száz, negyuen öt inelly földig, Esak-
 K ij 101 Dél.

rol Délre enyire nyutozic, Harom ezer, nyoltz
fáz, és tizen négvig.

A Christus fülletéslenec vtánna, Mikor irna
vala az iò nyoltz fázban, Ogerus Hertzeg Da-
na Markában, Attyafiaual lön iò fándékban.

Be hivatván tizen öt attyafiát, Meg befeleuén
azzoknac iò fándékát, Inte, öregbiczec Christus
országát, Velestec Christustól ennec iutalmát.

Ianos, à Frisiai Király fia, Kinec Gondebo-
riff vala az attya, Ogerus fándékat mikor meg
halla, Iámbor vala, Hertzeg mellé ment vala.

Lönec az attyafiac késülésben, Nagy remén-
ségec vagyon az Istenben, Segitsegec lehen min-
den vgyekben, Erössen biznac Christ' fét neucbé.

Iò reménfeggel táborban állánac, Husz ezer
fegyueres louaggal vadnac, Segitsegül Istent hiuán
indolnac, Bizodalommal, bátorfaggal vadnac.

A nagy Isten hucit meg segite, Győzedelmec-
kel vgyekben ferete, Általoc pogánokat meg te-
rite, Igaz vallásban őket fel építe.

Czac hamar oc nagy soc tartományokat, Sti-
geteket, és soc iò országokat, Meg haytánac Chri-
stusnac váralokat, Magoknac főrzenec wrafügokat

Magasságbeli feliéges Istennec, Hálát adnac
kegyes teremtoicknec, Hogy így viselte vgyeir
népenec, Istent vallác ó gond viselőicknec.

A meg vör, meg haytor fép országokat, Az
Ogerus

Ogerus kiánuán igazakat, S'olituán tizen ött
 atyafiakat, Nėkie ostra kőlen királyságokat.

Gondeboriff fia az Ianos vala, Isten ayitatos
 ki vala, A többi czufflágban neucstéc vala, Ia-
 nos papnac az iámbort hiyác vala.

Nagy Indiát őc soc tartomönyokkal, Mikor
 birnác soc Szigettel, orfággal, Meg épütöttéc hit-
 nec vallásáual, Vigadnac hogy Isten vagyon ha-
 dockal.

Imé törtinéc az ő Hadnagyoknac, Betegsé-
 ge bátyyoknac Ogerusnac, Kin busulásloc lőn
 atyafiaknac, Testamentoma cz lőn Ogerusnac.

Fiát Gondeboriffnac, Ianos papot, Látuán
 benne nagy ayitatoslágot, Hogy meg tarthassa
 hitbé pogálágot, Nėki hadia ot az ő birodalmat.

Isten igéie hogy inkább meg állyon, Pogánok
 bollót nép kőst meg maradion, Tőb atyafiánac
 ő paranczollyó, Ianos pap Czafárnac mind adót
 adion.

Czoda engedelmeśc atyafiac, Az Ianos
 papnac őc hiucc valánac, Adót adánac nėki, Bol-
 galánac, Mint kőstec válastot ő Czafároknac.

Olly bərgalmatos Ianos pap dolgában, Istét
 hirdetteti soc orfágban, Erősiiti igaz hit vallás-
 ban, Magát foglalta bēntfég dolgaiban.

Deréc vgyekőzésc nėki cz lőn, Christus hiti
 maradion pogán népen, Ő nemzetiuel cleget re-
 gyon,

gyen, Halhatatlan nevet magának vegyen.

24 Országiban azért az Indianac, Hirdettette
igéie a Christusnac, Általoc sent Mathénac és
Thamácnac, Végezetre Birtalan Apostolnac.

Miért hogy az, ezec előtt régen volt, Elmet
poganságra a nép haylot volt, Christus vallása
nálloc vialua volt, Régi szokot pogániág ő köbtec
volt.

16 Iános pap halála után Indusoc, Iános pap ne
uén hittac ő Czaárioc, Mostis Belwlgian nyeluc-
ken Czaárioc, Azon neuen hiyac mindé országoc.

Nagy mostis wrašaga Belulgiannac, Noha
romlása régi birodalomnac, Soc nemzetec hitek-
ben változtanac, Keresztényi hitet hátra hattanac

29 Országá negyuen mostis Belulgiannac, Ezec
melet paranczol királyoknac, Kic neki hodlotra-
nac, adót adnac, Mint felséges wroknac vduar-
lanac.

Secua országban ő fő lakohellye, Mert igen
bőwléges firos földé, Iól bőlgal az ég mértéklet-
tesége, Abissinusoc köbte fő nemzet népe.

30 Temérdec kazdagfággal bönelkődic, Minden
népe köz neuel így liuatic, Magokat Abissinus-
foknac neuezic, Mind az negyuen országban
melly nép lakic.

Ékes lakohellyei neki vadnac, Aranyal dra-
gašággal azoc vadnac, Indiai módra fel rackar-
tanac,

41
tanac, Ben házakban drága kövec láttatnac:

Paranczolatnyának nép engedelmes, Wroc ne
ue köbtece nagy beczületes, Iámborlágban ő ma-
ga hires neves, Minden orfágiban ő beretetes.

Hódloc Királyoc neki vduarlanac, Hólnapő
ként vd iarlani be iárnac, Négyen egy óra vduar-
hoz iarlolnac, Vduarlanac mind fottáig az hónac

Azoc vtán esmet más négy Királyoc, Előbi
négy helyére mennec azoc, Rend berént így iár-
nac be à Királyoc, Soc fő nép vagyon ezeknec
vtánnoc.

Nagy affonyokkal Czafárné affonyhoz, Né-
gy Király felefégi affonyokhoz, Stép ékesléggel
mennec be vduarhoz, Indiai Ianos pap Cza-
fárnéhoz.

Olly stép stór tartással vagyon vduara, Mert
mind fő nép láttatic vduarába, Négy Királyoc-
kal, mert ékes vduara, Mert ő Abissinufoc nagy
Czafára.

Deréc birodalom mikor éppen vólt, Het Ki-
rályoc akkor vduarlanac vólt, Tizenkét Ersec,
Huf Püspec vduarel vólt, Hetuen két Hertzeg
vduarhoz be iár vólt.

Ezeckel soc fő népec vduarlottac, Harom fáz
és hatuan záfiós wrfiac, Visfontac valósággal be
iártanac, Abissinus Czafárnac vduarlottac.

Böueb vólt néppel régi vduara, Három fáz

ezer főmelly volt vduarba, S'intelen tartottác est
vduarokba, Abissinus Czaárac méltóságokba.

A mikor indult ki Czaár hazából, Más vá-
rasba menni egy várasból, A vagy hadba in-
dulni orfágiból, S'ántalá volt népe loc orfágiból.

Tizen három kereftet emeltene, Záfloc hel-
lyén azoc visseltettene, S'ekerec ékes volt a kereft-
eknek, Külön külön hadoc volt kereft-eknek.

Oda fiamlaltattác illyen seregec, Mindenic ör-
zészere enyi népec, Tudni, S'áz ezer gyalog kéz
vuessec, Es tiz ezer válastot louag népec.

Rõuid sommáia kereft őrözene, Tizen hár-
száz ezer gyalog népne, S'áz harmincz ezer lo-
uag fegyveresne, S'amát nem tudác a deréc e-
rõne.

Pogánokról hogy hada külembezne, Záf-
loc helyén kerefteket fõrzette, A tizen ket Apa-
stoloc neuere, E tizenket kereft volt megfételue.

Reménsegec nagy volt az WR Christusban,
Bizodalmoc ártatlan halalában, Tizen harmad
kereft ez volt hadában, Mert kereft fán volt Chri-
stus értunc kénban.

Illyen hadoc régi Iános papoknac, Alattro
v. lo Abissinussoknac, Mert magoc kőft illy nevel
hiuattatnac, Nagy volt birodalmoc régen az-
zoknac.

Neha mikor helyét meg változtatta, Es vd-
uara né-

tiara népét meg indította, Volt ő méno vrtában
ilyen módia, Egy hadat többi előt indította.

Czoda drága dolgot azoc viseltet, Egy nagy
örög tállat, fel emeltötter, Abba soc drágafágoc
helyhefrettec, Arany, ezüst, soc szép és drága kőucc.

Imé à Czafarhoz közel más hadban, Pusztá
kereft fa volt fel állatásban, Ekefítés nem volt à ke
restfában, A mellyet viseltetec másod hadban.

Példaul Czáfár előt viseltettéc, Harmad hel
lyre még más dolgot főrzettéc, Egy tiszta arany
tállat fen viseltéc, Mellyet fekete földel meg töltetéc.

Illy nagy dragalága az első tálnac, Méltosá
gat jelentötte Czáfárnac, A kereftfa, fienuedéset
Christusnac, Legyen emléközésére Czáfárnac.

Röttennyen meg látáflán másfic tálnac, Föl
det nézuén, földé létét tagiánac, Köüelysége ne
lehessé Czáfárnac, Legyen emléközete dolgainac.

Emléközém régi lanos papokról, Birodalmok
ról, vduaroc mó tiáról: Sólloc immár mostani la
nos papról, Abissinusloknac nagy királyokrol.

Gyakran vagyon Istennec ilyen dolga, Az
alá valókat fel magasztallya, Fenn valókat mind à
földrele hánya, A Birodalmokat is változtatya.

Nagy birodalmoc kie régen vóltanac, Cza
fáfágoc, Királyfágoc vóltanac, Más fejedelemség
alá váltoftac, Neuezetekben is meg váltoftanac.

lanos papoknac is nagy Czáfáfágoc, Mint

régen nem olly nagy most birodalmoc, Hét Király helyén négy most vduarlóior, Nem olly soc országokon birodalmoc.

Tekélletesleg ritka embereknél, Szabadtság kívánság nagy az népeknél, Noha nem volna iob az egy hiwfégnél, Régi és ió móddal meg fiokot rendnél.

58 Rótenetes dolgot nehá történec, Szabadtság ért a köz népec fel keltec, Oktalannul viadalokban vesítec, Mert Isten vezere Fejedelmeknec.

Ez Iános papnac most is ő birodalma, Nagy mert vagyon negyuen egész országa, Ez mellet egy nyihány hódlot országa, Kiknec neki vduarol az Királya.

60 Nagy fűp rend tartással mostan is vagyon, Négy Király birtelen vduarban vagyon, Felelégec, Soc fő nép veltec vagyon, Más helyekbe menuen, tauozás vagyon.

Soc vdeie országoc kezdetinec, De magua né fackad az egy nemzetnec, Ayitatos Iános pap nemzeténec, Változássa sem löt neuezetinc.

Soc dolgokat historiákban írnac, Minden dolgok:ó. őc írást hadnac, Kaldeai börtűck. őc mind írnac, Melly nyeluen betűn Romában nyomtatnac.

Igaz egész Biblia nálloc vagyon, Mind ő,wy testamentom nálloc vagyon, vřcsége mikor Czafárnac

Fárnac vágyon, Irás oluásáfra ő gondia vágyon;
 Az vődie hogy elő ő ebédnec, Király módra
 mindent el kétfutec, Mint módia vágyon fejed-
 lemségnec, Az asztalhoz egyedől vl étkenec.

Vonat sátorot gyakrabban a mezőken, Mert
 ot soha semmi hideg nem kőfen, Sátor körül iffiu
 nép őrzést tesé, Mind ebéd vaczora sátorban lesé.

A loc országokból válogattanac, Három száz
 iffiakat iókat álatnac, Nagy fűzetéslec ez iffiaknac
 iárnac, Sátor környül mind éyel nappal vadnac.

Nagy négy Királyoc asztalhoz szolgálac, Fő
 wrfiac a sátorban forgódnac, Őrző iffiac mind
 vad bősben ot vadnac, Fegyvercs kézzel sátor
 környül vadnac.

Íő bort ífűc tífra arany pohárból, A sert pe-
 diglen ífűa ő kristallyból, Maga bor sine lárza-
 nec kristallyból, Ségény Magyar meg ífűa fa ku-
 pából.

Érke madar, hall, és vadakból vágyon, Indi-
 aj módra kazdágion vágyon, Főzetéslec neki na-
 gy vágyon, Fejedelmi módra mindé meg vágyó.

Vége mikor kőfen ő ebédénec, Négy Király-
 ne aszfionyoc be vitetnec, Kic vduarlan Czaárné
 hoz ióttac, Czaár clőt tantzolnac, éneklennec.

Illy vigaság réteknec viánna, Ki kéfértőnec
 aszfiony satorába, Az heréltac vadnac az hordo-
 zásba, Kic be vífűc, s ki hozzác satorokba.

72 Tanaczából minden birodalmának, Négy fe-
leléget veszen ő magának, Ezer leányi négy som-
féd királyoknak, Kicsinos papnak társul be ho-
zatnak.

Azért ezec egyic annak hálo társa, De négy
felelég vételnec ez oka, Ha az elsőől magzat né
támadna, Azzoc közzül más Czafárhoz maradna

74 Elmet ha másic is magtalálönne, Az harma-
dic Czafár ágyasa lönne, Azért a többi is vgyá
ot lönne, Vgyan Czafár neue alat ben lönne.

Temerdeki kazdaglaga Czafárnak, Mert föl
de iclesiő az Indianac, Minden estendőben haró-
for fántnac, Minden estendőn harófor aratnac.

76 Vagyon olly termésle gabonaioknak, A loua-
goc abból ki nem látzanac, Bora bőwséggel te-
rem Indianac, Minden fele gyúmölcszec bőuen
vadnac.

lő izű dinnye és fűgec teremne, Estendőbē
mind egy máfra le érne, Egyeb fele gyúmölcszec
mind vgy érne, Mind fogyatkozá nélkül bő-
uelkődne.

78 Czoda bőwség è Scua orságában, Terem
borso és bab minden holnapban, Estendeig min-
den lakodalmokban, Fűge, dinnye, borso, va-
gyon azokban.

Termésle icles minden veteménne, Czoda
bőwsége samárnak, Teuckne, lő louaknac, lu-
hoknac

44
Ioknac és ökröknek, Teheneknek, Soc ezorda ös-
véreknek.

Ott nagy böczületlen vadnac ösüerte, Fő né-
pektől ió árron meg vétetnek, Abissenus nép költ
azoc keduesbec, Alà valóc semmire böczültötnek.

Olly lépén ösüerte ékesitnek, Abissenusloc
kiknek kell kedueknec, Ianos pap orfági è neuel
élnec, Mind Abissenusloknae neuefretnek.

Rég óltá ól foguá ez neuel élnec, Noha or-
fágoc neue kukembeznec, Sceua orfágtól többi
meg győzetnek, Mert bõwféggel, ió népeuel nem
érnek.

Ianos pap is főképpen Sceuát lakia, Mint fű-
lertet földér ást vgyan tarttya, Sceua eget egéfé-
gesbneec tarttya, Noha tób orfágit is látogattya.

A Sceua is papoc Romai módra, Missét bol-
gálatnac organa fókba, Azon egyházi öltezet
módiába, Inkáb minden dolgoc az állapotba.

A keresetség is leßen azon neuebe, - Attya, Fiu
és sient Lélec neuebe, Noha fido törvény nincz
feledetbe, Mert vadnac à környülmetelkedsbe.

Czoda dolga Abissenus nemzetnek, Környül-
metellessé affion népeknek, Nem adhatunc neue-
zettet mostennec, Hölökokra oc békeget is sűtnec.

Romai mód ferent birodalcmban, Egy pa-
triarcha vgyon orfágiban, Patriarcha fűz ő ál-
lapattyábá, Soc papoc vadnac hozzà halgatásbá.

Ezeknek

88 Ezeknek szabad meg házasulnioc, De hogy
ha meg hal az ő házasfarioc, Nem szabad másod-
szor házassulnioc, A mint à Görög papoknak ő
módio.

Romai vallásból mellyic ki lép, Az à pap e-
rössen meg büntöttetik, Nemellic patriarchától
átkoztat, Végezetre chéggel meg öletic.

90 Vagyon Barrara városban lakása, Egy ma-
gas berkes hegyben neki háza, Arnyékos hely
patriarcha lakása, Gyönyörűféges helyen vagyon
háza.

Meg intézuén ő iövedelme vagyon, A déz-
mákból nagy kazdagfága vagyon, Czászár ada-
iában nagy része vagyon, Nagy kazdagfággal
patriarcha vagyon.

92 Felte fóc Kalastromoc ot is vadnac, Kikbe
fóc törzetes barátoc laknac, Patriarchától azoc
táplálatnac, Kazdagfágból fóc segényt látogatnac
Espotalbeli nagy fóc segényeket, Mind az pa-
triarcha életi őket, Ierusalembe fóc törzetéskéket,
Christus koporsóit látnia fent földet.

94 Látni mint vadnac à hitnec dolgában, Chri-
stus felől valo igaz vallásban, Estendőnként kö-
vetet küld Romában, Minden felől hírt visnec è
dolgokban.

Életénec ha mikor vége lésen, Kéncze, à melly
tölle maraduán lésen, Czászár hazában be szolgál-
uán lésen,

45
min leßen, Választásról hamar nagy gyűlés leßen.

Czac hamar mást ő helyébe választnac, Kic à
70
tisztire alkalmasb nac találnac, A ki elmertetic arra
méltóbnac, Nagy wraág hamar adatic annac.

Ieles törvényec Abissínusföknac, Kic az Isten
felől hamissat bó'nac, Tűzzel meg égettetnac, ké-
nyosztatnac, Az ő poroc felektől fuattatnac.

Valami gyolkosság ha kösítec essic, A gyil-
92
kos ember hamar megfogatic, Hólt ember at-
tyafianac adatic, Élete, halála kezében essic.

Meg őli nemellyic nagy soc kénzással, Attya-
fiáért nagy bőrný halállal, Nemelly pedig bőrzé-
dic Kalmárokkal, Aranyat adnac érte nagy ma-
rockal.

Pogán módra néma bűnben élőket, Röttene-
tes kényocokkal őlic őket, Nem válogatnac semmi
100
bőmmélyeket, Isten szerént tesínecc őc törvényeket.

Régi bókássókat nem váltoštattyác, Senten-
ciát törvény könywből mondiác, Az oruoknac
ő bőmeket ki tolyác, Egy közenséges rab kezé-
be adiac.

Olly törvényel adiac kezébe rabnac, Hogy
ennec bóual kuldullyon azoknac, Hegedűluc ké-
tegeffen azoknac, Egy nap nyugolmat ne adiő
oruoknac.

Soc tartományokat vellec el iáron, Egy nap
nál többet egyút ne maradion, Halálos senten-

M

tia raytce

Ha raytoc vagyon, Mulatásoc hogy ha tudásra
vagyon.

Pörbeli dolgot egyebet kic esne, Mint irása
meg vagyon a törüenne, Mindenket érdeme fe
rént büntörne, A mi igaz folyása a törüenne.

Egyic véte másiknál a mint nagyobb, Azzó
képpen a büntötése súlyosb, Nemelyec dolga
lése sám ki uetés, Ostorozás, vesztözés, tömlöztetés

Rút allá s fell hordozzássa nemelyne, Nagy
bídalomra lése ez vétke, A mint hossa sul
lyos volta törüenne, Keduezése semmi nincz o: t
senkine.

Olly szép móddal menyegzőket törzene, Há
zas népe cöfölen meg eskö, Nagy lakodal
mokat akkoron tésne, Sociámbort lakodalom
ra be gyötne.

Söt paráznaság házasoc köse léuen, Egymá
stól el válna, a mint ot törüeny, Egyic felis má
fikat meg né ölüen, Czac ömagát köteleből meg
mentüen.

Eretnekség támadás hogy ha lése, Leg ot
tan a nép nagy támadást tésen, Minden ember
kezébe követ vése, Köuezéssel anna halála lése.

Vegyűc elő lános pap hada módiár, Haddal
ellenteg ellen indulást, Az ő hadánac ió móddal
árását, Kösségne töle épen maradáását.

Elphantot hadához sockat tartnac, Kine az
háokra

46
hárokra tornyokat raknák, Vitézi módra ékeft-
törüen vadnác, Kic győzedelemre sokat használnác.

Nagy paranczolat megyen Királyokra, Kic
engedelemmel későlnéc hadra, Elő mennec paran-
czolt helyre napra, Késcec Czásáróc mellet viadalra.

12
Temerdeki loc louagoc, gyalogoc, Vgyá meg
hiyhetlen az ő sámoc, Gyalogoc mind kez iyes,
parittyásloc, Az louagoc sisakos, pantzéllosoc.

Vigan vagyon a kösség had vdeien, Mert
nekic iól szolgál hadi törüeny, Ackor leszen pén-
ze bőuebben gyűluen, Sánto ember örül had-
nac vdeien.

14
Soha sánto embert senki nem bánttya, Sánt-
badon sánt, marhaiát is iól adia, Solgállo nép kőf-
séget nem predállya, Mert a Czásár bōw fűzetés
fel tarttya.

Pénz verés noha ninczen országiban, Noha
arany, ezüst nagy sokasságban, Hogy ne legyen
pénz meg hamisulásban, Arany, ezüst drabla-
tic apróban.

18
Regi mód szerint őc illy pénzel élne, Arabi-
ai aranyal is élne, Mellyet Arabiabol oda visne,
Semmi fele pénst egyebet nem verne.

12
Ekecsége, payf, kopia, louagnac, Mint itt
nállunc is vagyon rendi annac, Doboc, trombi-
tác hadában harfognac, Mellyel hadat viadalra
inditnac.

Czaár kezében ezüst kerék van, Hadja
leua hátán mikoron vagyon, Bizoda'ma mert a
Christusban vagyon, Ő tölle segítség váráslla va-
gyon.

Az el hodlot Királyokban sokakat, Irduán
azoc ellen ő hadakat, Az héwiégre meg haytot-
ta azokat, Nemellyeknek rötatta el nyakokat.

Többi közet lam a Kassan Királynac, Hitet-
lenége ért mint arulónac, Fejét vétete Czaár a
Királynac, Röttenéllere a több Királyoknac.

Trogloditac, kie mérges nyállal elneec, Nem ré-
gen vólt engedetlen né löttec, Ianos pap, David
Atanadidingelneec, Viadalban tölle meg győzet-
teneec.

Vgyan azzon nagy Atanadidingell, Beifage
Királyné affony népéuel, Meg viua, meg veré, na-
gy crós vgyel, Hadnagyát meg ölete fő népeckel.

Rea menuén Manikongrus királyra, Ki hay-
lot vólt régen a poganságra, Meg győze s hoza
az igaz vallásra, Országáual őfue illy bedogságra.

Vig löuen e dolgon előb indulla, Tormedá-
ra, Nigritac Királya, Meg győzmén hoza na-
gy adó adásra, Országáual esec abból romlásra.

Az vran indula a Selamsra, Mahumet hitin
valo Maurus királyra, Kivel két vttal crössen
meg viua, Ott el vesse a Czaár nagyob fia.

Lön crós viadal a két fél közet, Röttenetes vér
ontás

44
ontás két had közet, Vön Iános pap azen is
győzedelmer, Vgy indita vissza onnat a népet.

Köny hullása nagy lön fia halálán, Fő népek-
nec viadalban hullásán, Vgvekőzic ezeknec meg-
torlásán, Az viadalhoz iob móddal induluán.

Adaia sokfelé az Iános papnac, Mint hogy pa-
ranczol ő soc országoknac, Külémbféle adókat a-
zoc adnac, Iános pap Czaárnac be szolgáltatnac.

lő aranyat, nemellyec darabokban, Nemel-
lyec ezüstket pogaczokban, Nékic socféle bar-
mokat czordákban, Iános papnac szolgáltatnac
adóban.

A mely ország a művel bővelkedic, Czaár-
nac olyan adó szolgáltatatic, Sellyem és Bárfony soc
felől vitelic, Nemelly országból czac fő szolgáltatatic.

Nemelly borfat és rabokat be visen, Sec Ti-
gris vadakat és Oroslánt visen, Szaruassokat, soc
Pardotzokat visen, Vad bőreket nemelly adóba
visen.

De vadakban nagy ő gyönyörűlége, Mindé
féle vadat tartat kertekbe, Gyönyörkedic azoknac
nézésebe, Népe közt vagyon vadbőr bőczületbe.

Róuid főval irtam az Indiarol, Ki beueb ben
akar érteni abbol, Forgasson historiákat meg ar-
ról, Elég irást találhat Indiarol.

A mint Mande Villai Iános írta, Iouius Pál
Púlspec mint magyarást, Azzokat elvasztam ez

M iij vers fol-

vers folyásra. India állapattya irastára.

36. Segítéget vároc à nagy Istentől, Hogy ha az
én életem nem rővidül, Tőb historiakat adoc ki
versül, Czac legyen bent felsége segítségül.

137. Ezer, őtsázban, és hetuen háromban, Nemes
Kalotásfeg tartományban, A ki ira versül Iloria-
ban, Nem vala búue ackoron bánatban,

Laus Deo : Finis.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

